

JAARVERSLAG 2020

Altenastreek 66
Postbus 203
9100 AE Dokkum
Tel. 0519 – 221702
www.pcbodantumadiel.nl

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag met de jaarrekening van PCBO Dantumadiel over 2020. Het verslag heeft een informatiefunctie, een verantwoordingsfunctie en een evaluatieve functie. We (het bestuur van PCBO Dantumadiel) reflecteren in dit verslag op de plannen voor 2020, de uitvoering en de resultaten daarvan en op de externe ontwikkelingen en onze reactie daarop. Dat doen we met cijfers maar ook verbaal en onder toevoeging van tabellen, grafieken, foto's en schema's om de duidelijkheid te vergroten. Dit maakt het jaarverslag ook completer en beter leesbaar dan alleen een cijfermatige beschouwing van de ontwikkelingen. In onderstaande tabel staan de zeven scholen¹ voorzien van het logo, de adresgegevens en een kleine foto van de betreffende school.

Namens het bestuur nodig ik u nadrukkelijk uit dit verslag te lezen. Voor vragen en opmerkingen kunt u mailen naar: directie@pcbodantumadiel.nl

Gert van Tol, directeur-bestuurder.

	CBS De Tarissing Tjaerdawei 42a 9105 KG Rinsumageast Tel: 0511-421252 email: detarissing@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Fontein Foarwei 54 9104 BX Damwâld Tel: 0511-421198 e-mail: defontein@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Wel Kavelwei 13a 9108 MH Broeksterwâld Tel: 0511-421377 e-mail: dewel@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Frissel De Wylgen 1 9269 SN Feanwâlden Tel: 0511-474700 e-mail: defrissel@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Bron² Wyger Martensstrjitte 22 9104 JM Damwâld Tel: 0511-422680 email: debron@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Boustien Sportloane 2A 9271 VN De Westereen Tel: 0511-447376 email: deboustien@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Wynroas Foarwei 23 9113 PA Wâlterswâld Tel: 0511-421013 e-mail: dewynroas@pcbodantumadiel.nl	
	CBS De Sprankeling Badhuswei 31d 9104 DW Damwâld Tel: 0511-233213 e-mail: desprankeling@pcbodantumadiel.nl	

¹ Tot 1 augustus 2020, daarna zes scholen

² Vanaf 1 augustus zijn CBS De Bron en CBS De Fontein gefuseerd tot CBS De Sprankeling

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
1. VERENIGING PCBO DANTUMADIEL.....	4
1.1 ALGEMENE GEGEVENS	4
1.2 ORGANOGRAM VAN DE VERENIGING PCBO DANTUMADIEL.....	4
1.3 MISSIE	5
1.4 ORGANISATIE	5
1.5 ACTIVITEITEN VAN HET BESTUUR EN DE GELEDINGEN.....	7
1.6 KLACHTENREGELING	7
1.7 MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S	8
1.8 VERBONDEN PARTIJEN	8
2. ONDERWIJS EN ZORG	9
2.1 LEERLINGEN.....	9
2.2 UITSTROOM LEERLINGEN.....	10
2.3 SCHOOLONTWIKKELINGSPLANNEN EN EVALUATIE.....	11
2.4 INSPECTIEBEZOeken	11
2.5 ONDERWIJSPRESTATIES EN KWALITEITSZORG	11
2.6 BELEIDSONTWIKKELINGEN.....	11
2.7 ONDERWIJSACHTERSTANDEN	12
2.8 BURGERSCHAP.....	12
3. PERSONEEL.....	15
3.1 OPBOUW PERSONEELSBESTAND	15
3.2 MOBILITEIT	18
3.3 STRATEGISCH PERSONEELSBELEID EN INTEGRAAL PERSONEELSBELEID (IPB)	18
3.4 FORMATIEBELEID.....	19
3.5 COMPETENTIEMANAGEMENT.....	19
3.6 FUNCTIEDIFFERENTIATIE EN VERVALLEN AFSPRAKEN FUNCTIEMIX	19
3.7 WET ARBEIDSMARKT IN BALANS.....	20
3.8 KETENBEPALING	20
3.9 ZIEKTEVERZUIM	20
4. HUISVESTING	22
4.1 ONDERHOUD GEBOUWEN	22
4.2 ONTWIKKELINGEN.....	22
5. ORGANISATIE EN COMMUNICATIE	23
6. FINANCIËN	24
6.1 EXPLOITATIE.....	24
6.2 BALANS	29
6.3 TREASURY	31
7. CONTINUÏTEIT	33
7.1 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN	33
7.2 ONTWIKKELING FORMATIE.....	35
7.3 ONTWIKKELING FINANCIËN	36
7.4 RISICO'S EN RISICOMANAGEMENT	38
BIJLAGE 1 VERANTWOORDING INZET MIDDELEN PRESTATIEBOX.....	40
BIJLAGE 2 VERANTWOORDING WERKDRUKMIDDELEN.....	41
BIJLAGE 3 VERANTWOORDING PASSEND ONDERWIJS.....	42
BIJLAGE 4 TOEZICHTSVERSLAG.....	43
BIJLAGE 5 JAARVERSLAG GMR 2020	45
BIJLAGE 6 JAARREKENING 2020.....	46

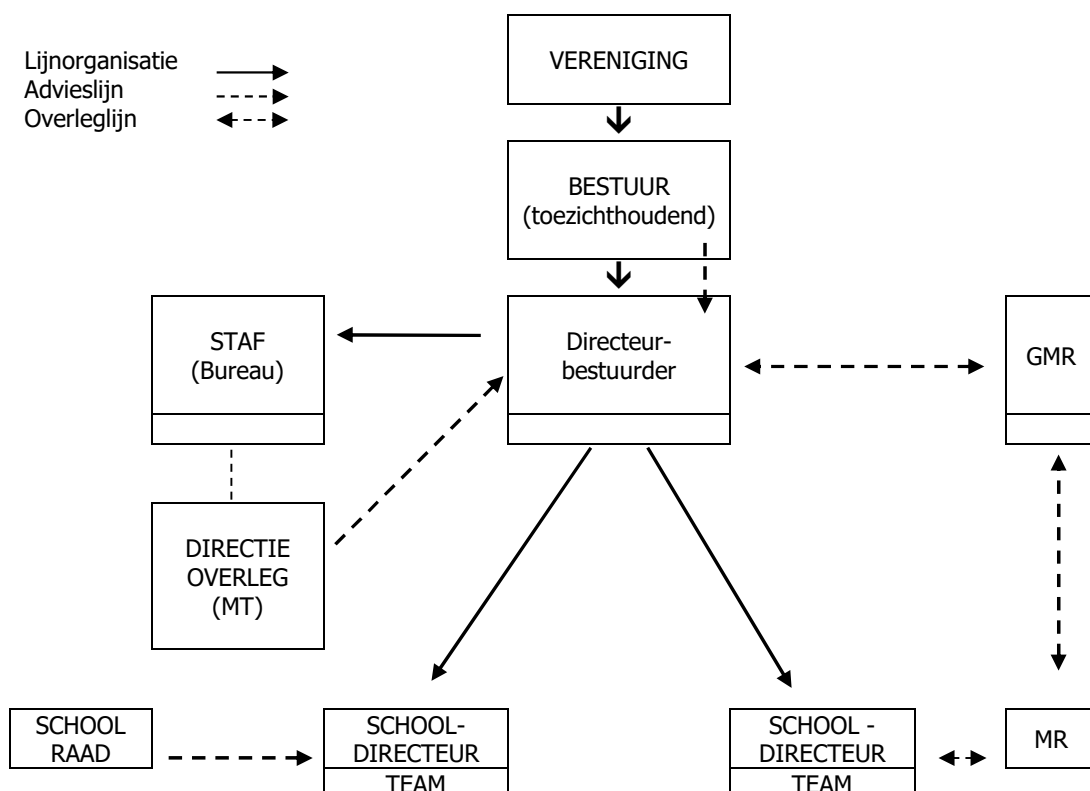
1. Vereniging PCBO Dantumadiel

1.1 Algemene gegevens

De Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs Dantumadiel is een onderwijsorganisatie die statutair gevestigd in de gemeente Dantumadiel. De vereniging is in 1998 ontstaan uit een fusie van vijf schoolbesturen.

Naam bevoegd gezag:	Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel
Nummer bevoegd gezag:	41039
Juridische structuur:	Vereniging
Organisatiestructuur:	Vereniging met zeven ³ basisscholen gevestigd in de gemeente Dantumadiel. Het bestuur is toezichthouder. De directeur-bestuurder is integraal eindverantwoordelijk op alle beleidsterreinen. Op schoolniveau ligt de integrale verantwoording bij de schooldirecteuren. De ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen de organisatie.
Kernactiviteiten:	Het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig christelijk basisonderwijs.
Werkgebied:	Gemeente Dantumadiel

1.2 Organogram van de Vereniging PCBO Dantumadiel

³ Tot 1 augustus 2020, daarna zes scholen

1.3 Missie

Het mission-statement van de vereniging PCBO Dantumadiel is:

PCBO Dantumadiel, onderwijs dicht bij uw kind!

Dit betekent voor ons:

- Kwaliteit en saamhorigheid maken ons tot een sterk merk.
- Systematische aandacht voor verbetering en ontwikkeling van ons onderwijs.
- Het behalen van de kerndoelen (en indien mogelijk het uitstijgen daarboven) en de indicatoren van de inspectie. Het realiseren van een breed, kwalitatief en gevarieerd onderwijsaanbod.
- Het door ontwikkelen van het ICT-onderwijs en het daaraan gerelateerde curriculum.
- Optimale zorg voor de persoonlijke ontwikkeling van onze kinderen, overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden en toerusting voor participatie in de samenleving.

Daarbij vinden we het van belang dat:

- ieder persoonlijk verantwoordelijkheid draagt en dat ieder verantwoordelijkheid draagt voor elkaar;
- ouders worden gezien als partners in onderwijs en opvoeding;
- we zorgen voor een gezamenlijke inzet voor een respectvolle omgang met elkaar en een prettig en veilig schoolklimaat met optimale ontwikkelingskansen en
- we werken aan efficiënte en betrokken samenwerking op school- en verenigingsniveau.

1.4 Organisatie

Sinds 2018 wordt gewerkt met vernieuwde statuten, waarbij de algemeen directeur als directeur-bestuurder door de ledenvergadering is aangesteld als eindverantwoordelijk uitvoerend bestuurder. De overige bestuursleden hebben de rol van toezichthouder.

Het bestuur stelt het beleid vast binnen de kaders van de Vereniging, op grond van het door het bestuur vastgestelde meerjaren strategisch beleidsplan. De directeur-bestuurder en de directeuren (samen het managementteam van de organisatie) hebben binnen deze kaders hun taken en bevoegdheden zoals deze zijn omschreven in het managementstatuut. Het bestuur is rechtstreeks verantwoording schuldig aan de algemene ledenvergadering.

De procedure om de scheiding van bestuur en toezicht te realiseren, zoals voorgeschreven in de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur', is bekrachtigd met een wijziging van de verenigingsstatuten en het managementstatuut. Taken en bevoegdheden van bestuursleden en directeuren zijn in 2018 vastgelegd in een herzien integraal reglement.

Samenstelling van de diverse geledingen op 31 december 2020

Het bestuur:

Naam	Functie
Dhr. W. van der Kooi	Voorzitter (portefeuille personeel) ⁴
Dhr. S. Postma	Lid (portefeuille onderwijs)
Dhr. E. J. de Vries	Lid (portefeuille huisvesting)
Mw. B. Damstra	Lid (portefeuille financiën)
Dhr. G. van Tol	Directeur-bestuurder

⁴ Onder voorbehoud. Definitieve portefeuillevreiding in 2021.

Het managementteam:

Naam	Functie
Dhr. G. van Tol	Voorzitter MT
Dhr. R. de Vreeze	Directeur CBS De Tarissing
Mw. T. Dag/ dhr. M Boersma ⁵	Directeur CBS De Bron en CBS De Fontein
Dhr. F. Kingma (a.i.)	Directeur CBS De Frissel
Mw. I. de Vries	Directeur CBS De Boustien
Mw. M. Douma	Directeur CBS De Wynroas
Dhr. T. Brommer	Directeur CBS De Wel

Secretariaat, administratieve- en HRM-ondersteuning:

Naam	Functie
Mw. A.G. Meindertsma	Bestuursondersteuner
Mw. H. Westerhof	Administratief medewerkster scholen
Dhr. G. Visser	Beleidsmedewerker HRM
Mw. I. Bosma	Ondersteuner HRM
Dhr. D. Haijma	Bovenschools ICT'er
Mw. F. Bunscoeke	Kwaliteitsmedewerker

De personele, financiële en materiële dienstverlening wordt verzorgd door Onderwijsbureau Meppel.

Samenstelling Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad:

Naam	Functie
J. Alma	Lid (personeel CBS De Frissel)
Y. de Graaf	Lid (ouder CBS De Frissel)
J. Visser	Lid (personeel CBS De Boustien)
J. de Bruin	Lid (ouder CBS De Boustien)
N. Albers	Lid (personeel CBS De Sprankeling) ⁶
E. Rozema	Lid (ouder CBS De Sprankeling)
A. Falkena	Lid (ouder CBS De Tarissing)
S. Leemburg	Lid (personeel CBS De Tarissing)
J. Bandstra	Lid (personeel CBS De Wel)
O. Visser	Lid (ouder CBS De Wel)
R. Bulthuis	Lid (personeel CBS De Wynroas)
M. Nicolai	Lid (ouder CBS De Wynroas)

Notulist GMR: mw. S. Wijbenga; voorzitterschap is roulerend.

Scholen en leerlingaantallen

De volgende scholen met de daarachter vermelde leerlingaantallen behoren tot de vereniging:

Naam	Plaats	Leerlingen op 1-10-17	Leerlingen op 1-10-18	Leerlingen op 1-10-19	Leerlingen op 1-10-20
De Wynroas	Wâlterswâld	135	133	129	133
De Tarissing	Rinsumageast	118	116	109	96
De Wel	Broeksterwâld	120	121	115	110
De Boustien	De Westereen	239	248	248	237
De Bron	Damwâld	109	122	124	Gefuseerd
De Fontein	Damwâld	156	166	172	Gefuseerd
De Sprankeling	Damwâld	Fusie van De Bron en De Fontein			294
De Frissel	Feanwâlden	133	128	113	103
Totalen		1010	1034	1010	973

⁵ Vanaf 1 januari 2021 directeur gefuseerde school De Sprankeling

⁶ De Sprankeling heeft in 2020 als met een 'gefuseerde' GMR gewerkt.

1.5 Activiteiten van het bestuur en de geledingen

In 2018 is het strategisch beleidsplan 'Onderwijs dicht bij uw kind' in werking getreden voor de periode tot en met 2023. Jaarlijks wordt op basis van dit strategische plan een bestuursjaarplan geformuleerd waarin de in dat jaar te behalen resultaten en ook de aanpak/werkwijze worden beschreven. Aan het einde van ieder jaar verantwoordt de directeur-bestuurder de behaalde resultaten. Het vastgestelde meerjaren strategisch beleidsplan staat ter inzage op onze website.

Het bestuur heeft vijf bestuursvergaderingen gehouden waarbij de directeur-bestuurder aanwezig was. Tijdens deze sessies zijn vele onderwerpen besproken. Dit is terug te vinden in de verslagen. Er is een aantal formele besluiten genomen; deze zijn terug te vinden in de besluitenlijst 2020.

Intern (met name naar ouders en personeel) wordt verantwoording afgelegd door middel van regelmatig verschijnende nieuwsbrieven. De frequentie van deze nieuwsbrieven ligt hoger naarmate er meer 'nieuws' is. In de wettelijk verplichte schoolgidsen wordt door de scholen verantwoording afgelegd aan de ouders.

Extern (met name naar inspectie, gemeente) gebeurt de verantwoording op verschillende manieren. Met de inspectie vinden gesprekken plaats, enerzijds geïnitieerd door de inspectie zelf als er aanleiding toe is. Anderzijds zijn er de gesprekken naar aanleiding van reguliere inspectiebezoeken aan enkele scholen. In 2018 is de inspectie op bezoek geweest en heeft deze de kwaliteit van de scholen gemeten op basis van het nieuwe toezichtskader. De kwaliteit is op alle scholen als voldoende beoordeeld.

In het jaarverslag van de scholen wordt door de scholen verantwoording afgelegd van de opbrengsten van het onderwijs. In de schoolgids worden alleen de resultaten van de eindtoets vermeld⁷. Met de gemeente zijn er gesprekken over huisvesting (nieuwbouw Damwâld en Feanwâlden), passend onderwijs in combinatie met jeugdzorg en het versterken van de regio. Regionaal wordt samengewerkt in het analyseren en aanpak van 'krimp in de regio'. De fusie van de Bron en de Fontein is in de loop van 2020 geëffectueerd.

De directies van de scholen hebben hun schooljaarverslagen gepubliceerd over het schooljaar 2019-2020. Hierin zijn de kengetallen over leerlingen, personeel en opbrengsten opgenomen en de onderwijskundige evaluatie van het schooljaar. Hierin is ook de verantwoording van de ouderbijdrage opgenomen.

In 2020 heeft de GMR vijf keer vergaderd. Bij de reguliere GMR-vergaderingen is de directeur-bestuurder een deel van de vergadering aanwezig. In één van de bijlagen is een integraal jaarverslag van de GMR opgenomen. Het bevoegd gezag heeft éénmaal vergaderd met de GMR.

Er zijn in 2020 nadere stappen gezet om te komen tot bestuurlijk samenwerking met PCBO Ferwerderadiel, door middel van detachering van een medewerker vanuit Ferwerderadiel bij PCBO Dantumadiel en periodiek bestuursoverleg van de directeur-bestuurders.

1.6 Klachtenregeling

Voor de klachtenregeling zijn wij aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie. Onze externe vertrouwenspersoon is mevrouw T. Feersma (CEDIN)⁸. Daarnaast heeft iedere school een interne vertrouwenspersoon die als tussenstation kan fungeren tussen de klager en de externe vertrouwenspersoon. De interne vertrouwenspersoon is er voor de medewerkers en leerlingen op de scholen. De namen van de vertrouwenspersonen staan in de schoolgids. In 2020 zijn geen formele klachten bij de landelijke commissie ingediend. Wel zijn enkele klachten door ouders aan het bestuur gemeld. Deze zijn door de directeur-bestuurder verder afgehandeld.

⁷ In 2020 is er geen Eindtoets afgenomen als gevolg van de coronapandemie

⁸ Tot 1 januari 2021

1.7 Maatschappelijke thema's

Het ministerie van OCW heeft enkele maatschappelijke thema's benoemd waarvan schoolbesturen moeten aangeven welke doelen ze op die thema's hebben geformuleerd en welke resultaten daarop zijn behaald. Het betreft:

- Strategisch personeelsbeleid
- Passend onderwijs
- Allocatie van middelen naar schoolniveau
- Werkdruk
- Onderwijsachterstanden
- Effecten van corona op de organisatie

De eerste vijf onderwerpen maken al deel uit van het beleid van PCBO Dantumadiel en komen daarom ook al voor in het jaarverslag. Het strategisch personeelsbeleid wordt in hoofdstuk 3 beschreven. Het passend onderwijs wordt beschreven in bijlage 3. De allocatie van middelen naar schoolniveau wordt beschreven in hoofdstuk 6 Financiën waar het over de budgetverdeling gaat. Het thema werkdruk wordt behandeld in bijlage 2, compleet met een verdeling van de werkdrukmiddelen. Het onderwerp Bestrijding van Onderwijsachterstanden komt aan bod in hoofdstuk 2 en wordt daar aangevuld met het onderwerp burgerschap. Er was vooraf geen beleid op corona, maar in hoofdstuk 2 beschrijven we hoe we er mee om zijn gegaan (en hoe we er nog mee omgaan).

1.8 Verbonden partijen

Het bestuur heeft een samenwerkingsverbinding met andere schoolbesturen binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Fryslân. PCBO Dantumadiel is hiermee verbonden op basis van de wetgeving Passend Onderwijs (2014). Tevens is PCBO Dantumadiel door een intentieverklaring verbonden aan PCBO Ferwerderadiel. In deze verklaring wordt uitgesproken de samenwerking tussen beide verenigingen te onderzoeken met in de toekomst een mogelijke fusie tot één vereniging.

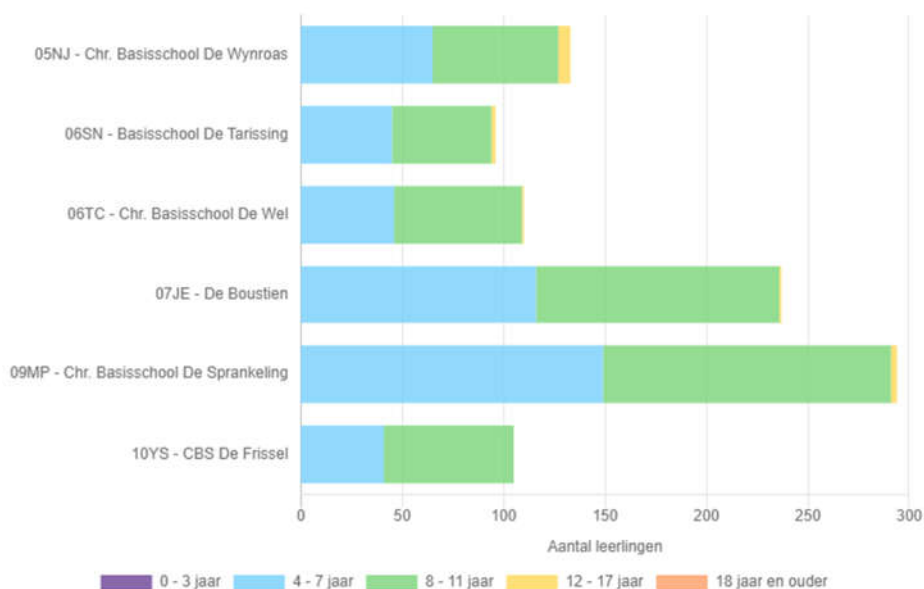
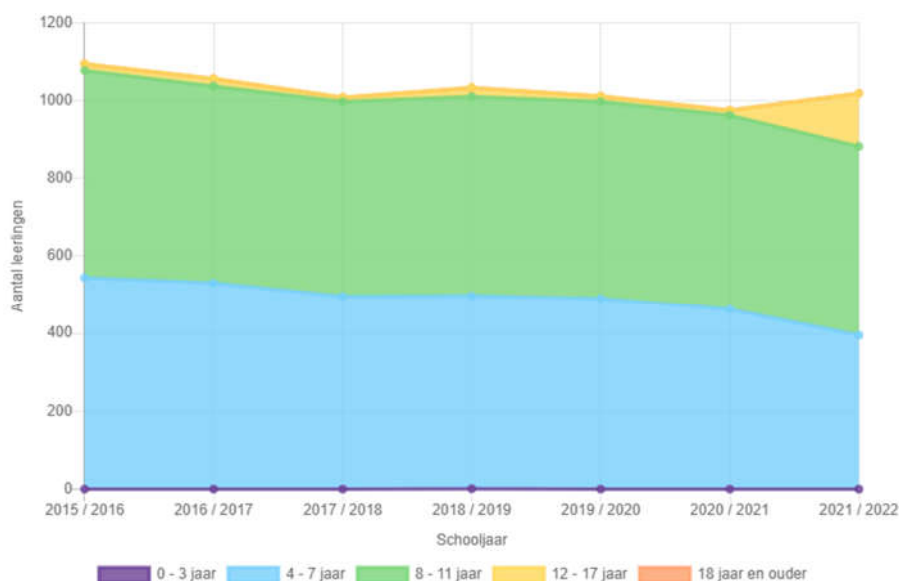
Voor het gebruik van de multifunctionele gebouwen De Westereen en Damwâld draagt PCBO Dantumadiel een vergoeding MI af, waardoor de partijen verbonden zijn met elkaar.

Met het voortgezet onderwijs was er tot de zomer een samenwerking gericht op de overgang PO-VO, waarvoor een gezamenlijke subsidie is ontvangen in 2019. Door het opheffen van De Saad (Chr. Mavo in Damwâld) is deze samenwerking voortijdig beëindigd. Momenteel zijn besprekingen gaande met een nieuwe VO Partner, het Dockingacollege uit Dokkum.

2. Onderwijs en zorg

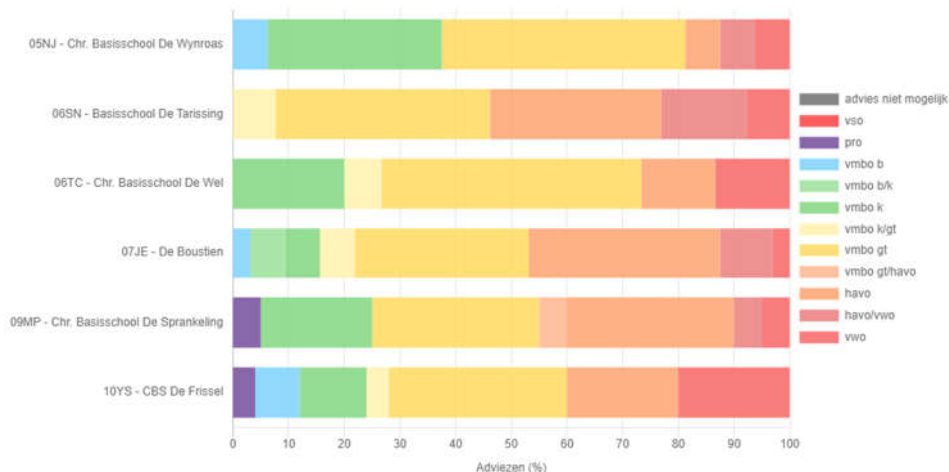
2.1 Leerlingen

PCBO Dantumadiel verzorgt het onderwijs voor bijna 1000 leerlingen. Het aantal leerlingen is van 1.011 op 1 oktober 2019 gedaald naar 973 op 1 oktober 2020. Dit is het gevolg van een daling van leerlingen in de onderbouw en een hoge uitstroom van leerlingen in groep 8. In 2004 telde de vereniging nog 1.344 leerlingen, er is dus sprake van flinke krimp. De daling ten opzichte van vorig jaar is geen verrassing. De verwachting is dat het leerlingenaantal licht verder zal dalen. We verwijzen hierbij ook naar het onderzoeksrapport 'Naar een regionaal voorzieningspreidingsmodel in Noordoost-Fryslân 2020-2030' door de Rijksuniversiteit Groningen in nauwe samenwerking met zes regionale gemeenten en de provincie.

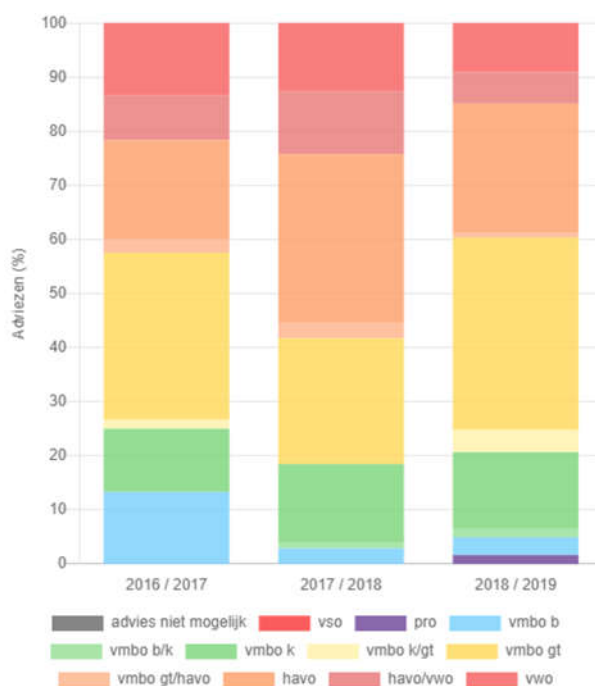

2.2 Uitstroom leerlingen

Voor de precieze uitstroom per school verwijzen we naar de schoolgidsen.

Tot op zekere hoogte proberen we via de uitstroom een deel van onze kwaliteit van onderwijs te meten. Daar valt veel op af te dingen. Hoewel wij veel aan de ontwikkeling van onze leerlingen proberen bij te dragen is die ontwikkeling ook afhankelijk van andere zaken. Gedacht kan worden aan de thuissituatie en de dagelijkse omgeving van het kind buiten de school. Ook gaat de ontwikkeling door na het verlaten van onze school en kunnen naast de ontwikkeling tot dusver en naast de analytische intelligentie van de leerling ook de belangstelling voor zaken, de affiniteit met zaken en de lichamelijke mogelijkheden van de leerling bepalend zijn voor het vervolgonderwijs. Dat neemt niet weg dat ook bij ons een beetje een trots gevoel ontstaat als de uitstroomcijfers naar havo en vwo hoog zijn. Een goede kwaliteit van onderwijs leidt niet vanzelfsprekend tot die uitstroomcijfers maar is er wel onontbeerlijk voor. In het schooljaar 21-22 geeft elke school het eigen ambitieniveau aan in het jaarplan.

2.3 Schoolontwikkelingsplannen en evaluatie

Elke directeur schrijft op basis van het vierjaarlijkse schoolplan een schoolontwikkelingsplan per schooljaar. In het schooljaarverslag is de evaluatie van het schoolontwikkelingsplan opgenomen. Deze evaluatie wordt met de directeur-bestuurder besproken. In 2020 zijn er geen kwaliteitsonderzoeken afgenomen.

2.4 Inspectiebezoeken

In maart 2018 is het afsluitende onderzoek van de inspectie op de Wel uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een goed resultaat.

In juni 2018 zijn de Wynroas, de Bron en de Fontein bezocht door de inspectie. Op deze scholen is het onderwijs als voldoende beoordeeld. De inspectierapporten zijn op de internetsite van de inspectie in te zien.

In 2020 heeft de inspectie geen bezoeken afgelegd op de scholen. Wel is er een telefonisch onderhoud geweest over de situatie op de Frissel (vacatures en teruglopend aantal leerlingen). Doordat er geen Eindtoets is afgenomen, er een interim directeur is en er terugloop van het leerlingaantal is zijn de verschillende omstandigheden besproken. Er is inmiddels een nieuwe directeur, het leerlingaantal loopt weer op en de verwachte opbrengsten van de huidige groep 8 zijn in een stijgende lijn. De inspectie heeft gesteld na de Eindtoets '21 een nieuwe afspraak te maken en daarmee is het regulier toezicht verlengd.

2.5 Onderwijsprestaties en kwaliteitszorg

De zeven scholen (zes na fusie van CBS De Bron en CBS De Fontein) van PCBO Dantumadiel zitten allemaal in het 'basisarrangement' van de inspectie. Dat betekent dat de scholen voldoen aan de kwaliteitseisen die de onderwijsinspectie stelt.

De gezamenlijke kwaliteitsagenda is geschreven op basis van WMKPO⁹ en is gekoppeld aan ParnasSys (het leerlingadministratiesysteem van de vereniging).

Ter voorbereiding op de nieuwe schoolplanperiode is door iedere school binnen de gezamenlijk afgesproken cyclus van vier jaar, een eigen kwaliteitsagenda opgesteld. Deze is vormgegeven in MijnSchoolplan, het WMKPO-pakket om school- en jaarplannen in te schrijven. Hierin heeft elke school ook een eigen ambitieniveau geformuleerd.

2.6 Beleidsontwikkelingen

In 2018 hebben we in de scholen de reflectieve dialoog geïntroduceerd om het pedagogisch didactisch handelen verder te versterken. Het creëren van eigenaarschap bij de leerkrachten is hierbij de belangrijkste doelstelling. Met lesobservaties en voortgangsgesprekken wordt het niveau bewaakt en vastgelegd in een zogenaamde reflectiematrix. In 2019 hebben we de gesprekkencyclus hierop aangepast. In 2020 hebben we de gesprekkencyclus geautomatiseerd. Hierdoor kunnen we de voortgang van de gesprekken en de acties monitoren op school- en bestuursniveau.

In 2018 heeft het SWV Fryslân bepaald dat besturen vrij zijn om het schoolondersteuningsprofiel opnieuw in eigen beheer vast te leggen. PCBO Dantumadiel neemt dit mee in de nieuwe schoolplanperiode en heeft afscheid genomen van Q3¹⁰. Met WMKPO zal een nieuw profiel worden gedefinieerd en ontstaat er een kwaliteitskaart passend onderwijs. In 2020 is dit aangevuld met een schoolondersteuningsprofiel uit MonPas¹¹ en is het begrip diversiteitsquotiënt geïntroduceerd.¹²

In het kader van de ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen is de externe plusklas afgeschaft. Diverse teams zijn gestart met de scholing Post HBO-begaafdheid (Karen Wolters). In 2019 hebben we een ambulante begeleider (speciale groepsleerkracht begaafdheid) aangesteld die op projectbasis de meerkunners en begaafde leerlingen begeleidt op de scholen. In 2020 is dit project uitgebreid met een grotere doelgroep leerlingen.

9 Werken met Kwaliteitskaarten

10 De systematiek om een schoolondersteuningsprofiel te schrijven.

11 Het door PCBO gebruikte instrument om een schoolondersteuningsprofiel te schrijven

12 DQ = de grootte van de klas afgezet tegen de zorgwaarde. DQ is doorgaans tussen 0,8-1,2

Scholen kunnen extra middelen passend onderwijs aanvragen door projecten in te dienen op bestuursniveau. Dit noemen we een arrangement. Arrangementen worden beoordeeld door de kwaliteitszorgmedewerker en goedgekeurd dan wel afgekeurd door de bestuurder.

2.7 Onderwijsachterstanden

In 2019 hebben we beleid gemaakt op de inzet van programma's die ons helpen de laaggeletterdheid in de scholen te bestrijden. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst voorbereid met Lexima¹³. De implementatie van nieuwe software voor jonge kinderen ter voorbereiding op het aanvankelijk lezen is in 2020 geïmplementeerd. De verwachting is dat we met de ze pakketten taalachterstanden kunnen scheiden van dyslexie en de kinderen beter kunnen voorbereiden op het aanvankelijk en voortgezet technisch lezen.

2.8 Burgerschap

Het onderdeel burgerschap wordt in onze scholen niet als apart vakgebied gegeven, maar de diverse onderwerpen, afkomstig uit de leerlijnen, worden als thema vervlochten in met name het wereldoriënterend onderwijs.

2.9 Corona

Het jaar 2020 is getekend als een jaar waarin vanaf maart alles draaide om corona. De impact op het onderwijs van deze pandemie is groot geweest. Tweemaal een lockdown periode met dichte scholen, een periode met halve groepen en geen Eindtoets basisonderwijs. Alle teams hebben zich in hoog tempo moeten scholen voor wat betreft digitale vaardigheden en het organiseren van thuisonderwijs. Om hierin te kunnen sturen en volgen is in mei 2020 een enquête afgenomen over de bevindingen van de ouders. In december zijn alle ICT-vaardigheden van de leerkrachten beeld gebracht.

Er zijn extra kosten geweest door het vaker vervangen van personeel dat ziek was of niet ziek was, maar zekerheidshalve in quarantaine moest. Ook een aantal aanpassingen in de scholen voor het verminderen van contactmogelijkheden en extra schoonmaakmaatregelen hebben geld gekost.

Om eventuele achterstanden in te lopen met extra inzet van personeel en middelen is een rijkssubsidie aangevraagd. Deze is ontvangen in september 2020 en wordt in het gehele schooljaar '20-'21 ingezet.¹⁴ Voor de continuïteit van PCBO Dantumadiel heeft de corona geen gevolgen. Ook in 2021 verwachten we dat niet. De eerst afgenomen toetsen laten ook geen significante verschillen zien. Vanaf maart 2021 testen we de eigen medewerkers om onnodige uitval te voorkomen.

¹³ Ondersteunende organisatie voor digitale pakketten t.b.v. leerling met dyslexie of taalachterstanden.

¹⁴ In januari 2021 is nog een tweede tranche subsidie aangevraagd. Deze is regionaal opgepakt door de besturen

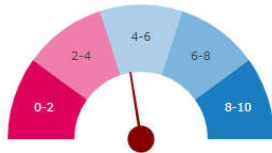
Gemiddelde score per domein

0-2=helemaal niet vaardig, 2-4=niet zo vaardig, 4-6=gemiddeld vaardig, 6-8=vaardig, 8-10=zeer vaardig

Bekijk als ▾

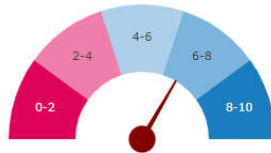
In de klas

4.5 Bestuur 3.6 Landelijk

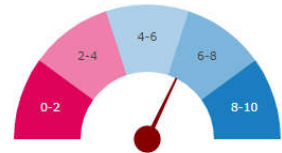
Volgen en sturen

6.7 Bestuur 5.8 Landelijk

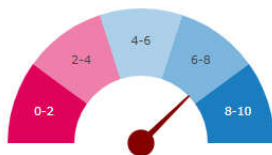
Online

6.4 Bestuur 5.6 Landelijk

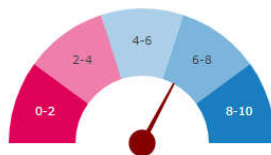
Privacy

7.5 Bestuur 7.4 Landelijk

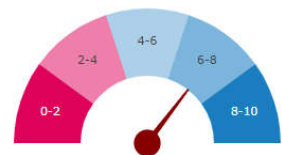
Professionele ontwikkeling

6.6 Bestuur 5.6 Landelijk

Basisvaardigheden

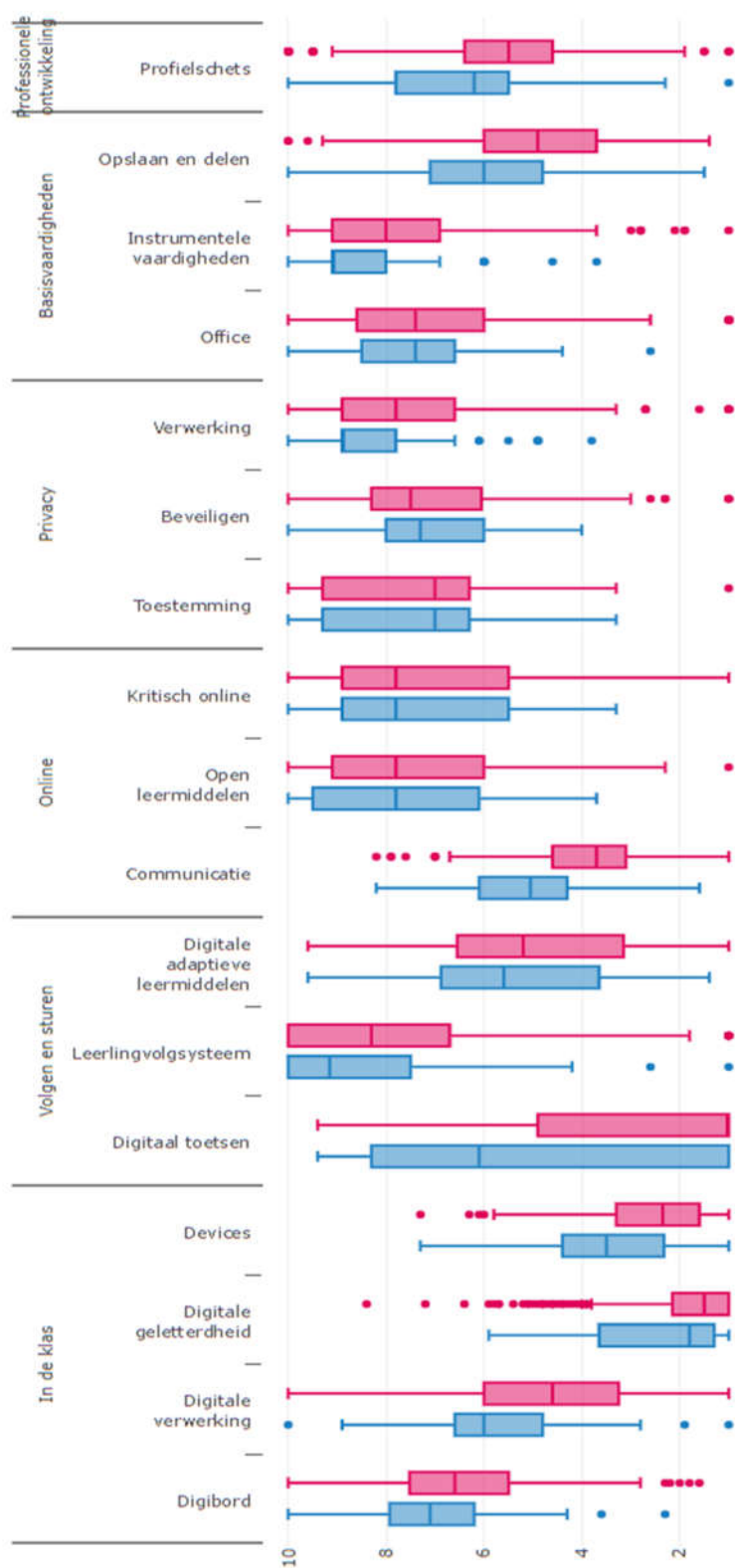
7.1 Bestuur 6.3 Landelijk

Score vergelijken

Vergelijk score van Ver. voor Prot. Christ. B.O. in de gemeente Dantumadiel (blauwe boxplot) met Landelijk (roze boxplot).

Selecteer domein ▾

Resultaten per vraag van Ver. voor Prot. Christ. B.O. in de gemeente Dantumadiel

Peildatum september 2020

3. Personeel

3.1 Opbouw personeelsbestand

41039 Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel, bijgewerkt tot en met 31-12-2020

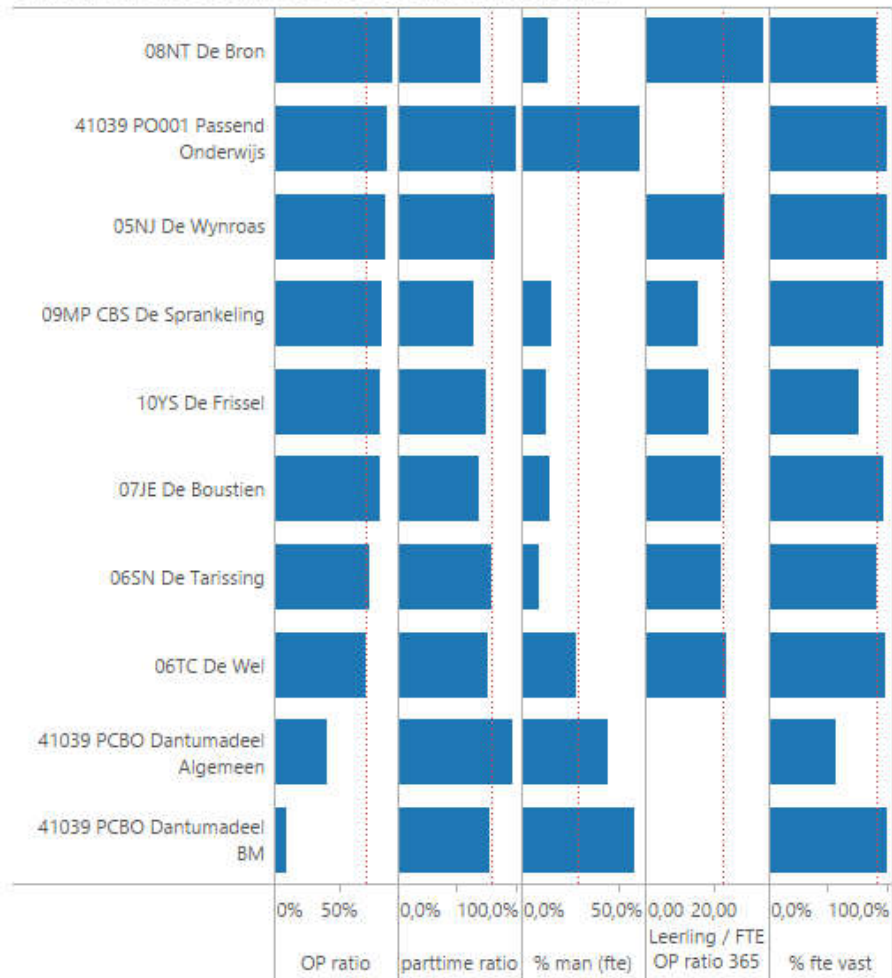
Context box (bestuur)	2016	2017	2018	2019	Laatste 12 maand 2020-1 t/m 2020-12
# medewerkers (gem)	103,1	98,0	97,9	99,6	100,5
% man (fte)	15,0%	17,1%	17,3%	18,9%	17,9%
FTE gemiddeld	66,9291	63,4688	63,1412	64,7702	66,2002
Leerlingaantal	1.098	1.060	1.010	1.034	1.010
Managementratio	5,9%	7,5%	8,4%	8,3%	8,1%
OOP ratio	12,5%	12,7%	12,0%	11,4%	13,9%
OP ratio	81,5%	79,9%	79,6%	80,3%	76,2%
parttime ratio (Jaar)	69,5%	69,8%	68,5%	67,4%	64,9%

Van de ruim 100 medewerkers is slechts 17,9 % man. Dat is een daling ten opzichte van 2019. Het grootste deel van de medewerkers werkt parttime. De gemiddelde leeftijd is 45. Dit is ongunstig voor de vereniging, omdat het percentage boven de GGL (Gemiddeld Gewogen Leeftijd) voor eigen rekening van de vereniging valt. Ruim 22,2% van de medewerkers is ouder dan 55 jaar. Verreweg de meeste medewerkers hebben een vaste aanstelling.

In 2020 is de nieuwe CAO 2019 geïmplementeerd en hebben alle medewerkers een nieuwe arbeidsovereenkomst gekregen. Hiermee is de functiemix beëindigd en ligt de toekenning L10 of L11 vastgelegd in het functiebouwwerk.

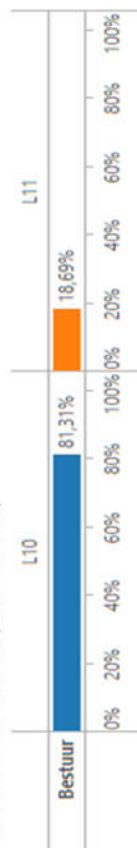
Personele kengetallen per vestiging

Overzicht Personeelsbestand kpi's per vestiging (laatste 12 mnd)

Functiemix

Actuele functiemix bestuur (december 2020)

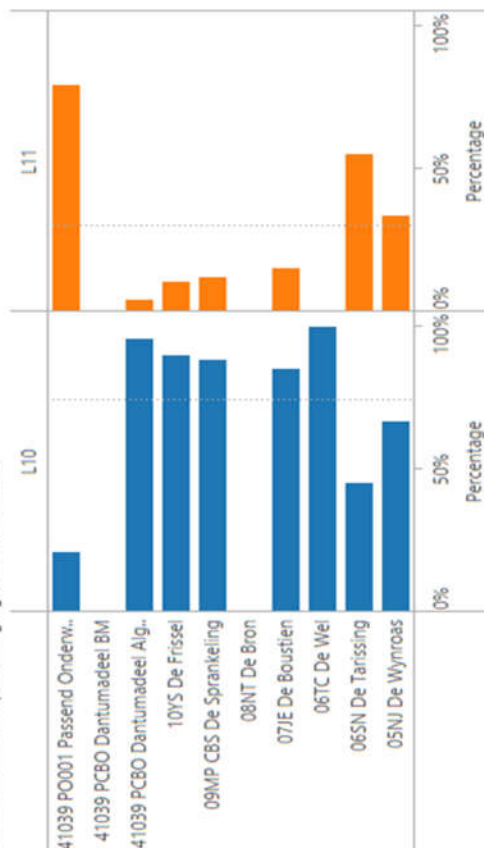
Contextbox vestiging

Schaal functie..	2016	2017	2018	2019	2020	2020-1 t/m 2020-12
L10	75,19%	72,49%	72,37%	75,20%	78,41%	78,41%
L11	24,81%	27,51%	27,63%	24,80%	21,59%	21,59%

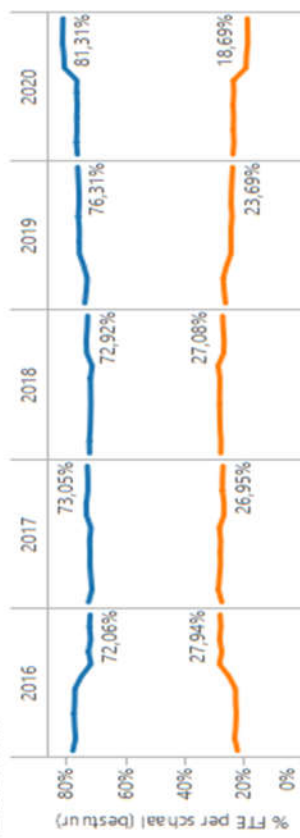
Laatste 12 mnd

Actuele functiemix per vestiging (december 2020)

Functiemix All

Schaal

L10

L11

Medewerker details (All)

Het personeelsverloop binnen onze vereniging is gering. In 2020 heeft een aantal personeelsleden gebruik gemaakt van de mogelijkheid voor een ontslagregeling in onderling overleg. In verband met de te verwachten terugloop in het leerlingenaantal in de komende jaren zal het aantal dienstverbanden afnemen.

Bij de inzet van formatieplaatsen dient rekening te worden gehouden met krimp voor het volgend schooljaar. De krimp kan worden opgevangen door het creëren van een flexibele schil (payroll), natuurlijk verloop en het niet herbezetten van deeltijdontslag.

Schoolbesturen zijn conform de regelgeving in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) verplicht om hun vacatures met voorrang aan te bieden aan (ex)werknemers, die zijn aangemerkt als eigen wachtgelders. Eigen wachtgelders zijn (ex)werknemers, die vanuit de afloop van een dienstverband bij PCBO Dantumadiel, een ontslaguitkering ontvangen. PCBO Dantumadiel ontvangt van het Participatiefonds tweejaarlijks een lijst met de eigen wachtgelders. Op dit moment heeft PCBO Dantumadiel geen eigen wachtgelders aan wie PCBO Dantumadiel bij voorrang vacatures moet aanbieden.

Om flexibeler met vervangingen te kunnen omgaan, is een vervangingspool ingericht. Om een flexibele schil te creëren, maakt PCBO Dantumadiel gebruik van payrollers. Echter, vanwege de extra kosten die minimaal 30% hoger zijn, wordt de inzet zo mogelijk beperkt. De payrollconstructie is ook bedoeld om verplichtingen te voorkomen en financiële risico's te beperken. Inmiddels heeft de ZZP'er ook zijn intrede gedaan. We ontkomen er inmiddels niet aan om gebruik te maken van alle inzet mogelijkheden om te voorkomen dat leerlingen frequent naar huis gestuurd moeten worden.

Payroll in 2020

Met de WAB¹⁵ veranderen de regels rondom de inzet van payroll. Zo gelden vanaf 1-1-2020 gelijke arbeidsvoorwaarden voor payrollmedewerkers en moet de ketenbepaling van de CAO PO worden gevolgd. De kosten voor payroll medewerkers zijn 50% hoger dan voor medewerkers in eigen dienst.

De keuzes voor de contractvormen zijn met instemming van alle geleidingen vastgesteld in het Vervangingsbeleid (CAO-PO 2019).

In 2020 is geen sprake van RDDF¹⁶-plaatsing of een sociaal plan. Ook is de verwachting dat dit de komende jaren niet zal plaatsvinden, waarbij afwijking (daling) van de geprognostiseerde leerlingaantallen het grootste risico is. Het ontslagbeleid is vastgelegd in de CAO.

PCBO Dantumadiel heeft geen beleid voor de beheersing van uitkeringen na ontslag ontwikkeld. Bij het vaststellen van deze uitkeringen zijn minimaal de P&O'er en de bestuurder betrokken.

3.2 Mobiliteit

In 2020 zijn enkele mensen van school veranderd. Dit is deels gebeurd op basis van vrijwilligheid, deels omdat dit door veranderingen in de formatie van de scholen onvermijdelijk was. PCBO Dantumadiel wil de mobiliteit van de werknemers naar andere scholen binnen de vereniging bevorderen. Mobiliteit vergroot enerzijds de beschikbaarheid, kwaliteit en inzetbaarheid van het personeel en waarborgt zodoende de continuïteit van het onderwijs. Anderzijds leidt mobiliteit tot afwisseling van taken, werkomgeving en loopbaanperspectieven en kan het op die manier positief bijdragen aan het functioneren en welbevinden van de personeelsleden. Het mobiliteitsbeleid wordt herzien en geactualiseerd in januari 2021¹⁷.

3.3 Strategisch Personeelsbeleid en Integraal Personeelsbeleid (IPB)

Het strategisch personeelsbeleid van PCBO Dantumadiel is gebaseerd op het strategisch beleidsplan van de organisatie. De essentie is dat PCBO Dantumadiel duurzaam over goed en vitaal personeel wil beschikken. Om de gewenste kwaliteit te bereiken en te handhaven wordt het personeel gestimuleerd om zich professioneel te ontwikkelen en zelf ook bij te dragen aan een professionele cultuur. Om zich als werkgever te onderscheiden en aantrekkelijk te zijn en de werknemer

¹⁵ Wet Arbeidsmarkt in Balans

¹⁶ RDDF = risico dragend deel van de formatie

¹⁷ Dit is inmiddels gerealiseerd

gemotiveerd te houden, wordt de werknemer relatief veel autonomie geboden. Ook is er sprake van veel beslissingsbevoegdheid van de medewerker over zaken die de directe werkuitvoering betreffen. In de gesprekkencyclus wordt aan de planvorming en de evaluatie vormgegeven. De resultaten op het vlak van onderwijskwaliteit, aanbod van personeel en medewerkerstevredenheid zijn bepalend voor de vraag of PCBO Dantumadiel de uitvoering van dit strategisch personeelsbeleid van voldoende kwaliteit vindt.

Integraal personeelsbeleid (IPB) zorgt voor een kwaliteitsafstemming tussen onderwijs en personeel en is een belangrijke schakel om de gehele organisatie een grote kwaliteitsimpuls te geven. IPB krijgt de organisatorische inbedding vanuit de principes van de lerende organisatie. De organisatie stimuleert de scholen om de visie van de lerende organisatie te vertalen in de schoolontwikkeling. De ontwikkelcirkel is vormgegeven en wordt gebruikt in de scholen. Aspecten die hier bij horen zijn de gesprekkencyclus, het persoonlijk ontwikkel profiel, het bekwaamheidsdossier, de competenties. De gesprekkencyclus wordt regelmatig geëvalueerd. Eventuele aanpassingen worden in de beleidsvoornemens opgenomen. Een belangrijke ontwikkeling was de invoering van het instrument van de vier sleutels; een valide instrument om de competentieontwikkeling van alle medewerkers in kaart te brengen en bouwstenen aan te reiken voor ontwikkeling. In 2019 is het beleid rondom de gesprekkencyclus verder gemoderniseerd en vastgesteld in de notitie gesprekscyclus. Deze is nog actueel en voor de uitvoer wordt vanaf 2020 gebruik gemaakt van de digitale gesprekscyclus (DDGC). Hiermee kunnen voortgangsgesprekken en afgesproken acties worden gevolgd en gemonitord op school- en bestuursniveau.

3.4 Formatiebeleid

Het formatiebeleid van PCBO Dantumadiel richt zich niet alleen op de bezetting van alle groepen in de scholen maar ook op de juiste persoon op de juiste plek en de juiste ontwikkeling voor deze persoon. Dat is het ingezette kwaliteitsstreven op het gebied van personeelsbeleid. De coördinatie en sturing komt vanuit de organisatie en vanuit het organisatiedenken. Directeuren worden hierbij nadrukkelijk betrokken. Dat zorgt voor een goede afstemming van de invulling voor de school en voor de organisatie met respect voor ieders verantwoordelijkheid. De wensen van personeelsleden en scholen worden bij de formatietoedeling waar mogelijk gehonoreerd. Vooral aan de mobiliteitswensen wordt getracht invulling te geven. In 2020 is het mobiliteitsbeleid van PCBO Dantumadiel opnieuw vormgegeven, waarbij er geen strikt verplichtend karakter is. Echter, er is wel een sterk stimulerend beleid geformuleerd om mobiliteit en de persoonlijke ontwikkeling van de medewerkers te verankeren in de organisatie. Om dit te realiseren wordt naast de impuls voor kwaliteitsbeleid ook de wet- en regelgeving gevolgd.

3.5 Competentiemanagement

De competenties op organisatieniveau zijn voor leerkrachten en directeuren beschreven. Directeuren bespreken in de gesprekkencyclus de competenties met iedere leerkracht. De persoonlijke ontwikkeling wordt vervolgens hierop afgestemd.

Tijdens de IPB-studies voor de directie, staan de competenties van de directies centraal.

Het competentie management is vormgegeven door het functieboek en functiebouwwerk definitief vast te stellen. Daarna zijn de vastgestelde functies toegekend. In 2020 zijn wij ons op basis van de nieuwe CAO gaan voorbereiden op een nieuw functieboek, wat op 1 augustus 2020 is ingevoerd.

3.6 Functiedifferentiatie en vervallen afspraken Functiemix

PCBO Dantumadiel realiseert zich dat de functiedifferentiatie zorgt voor loopbaanperspectief bij de werknemers. Het op een goede manier vormgeven en blijven volgen van de functiedifferentiatie, verhoogt de kwaliteit van de organisatie waarbij de kwaliteitsimpuls niet zit in de functiedifferentiatie op zich. Het is een middel om de motivatie en uitdagingen van werknemers te stimuleren en te waarderen. In de CAO PO 2018 zijn de verplichte functiemixpercentages (40% LB en 2% LC) niet meer van toepassing. De doelstellingen voor de functiemix in het regulier basisonderwijs zijn niet gehaald. Er zijn voor leraren nieuwe functiebeschrijvingen die aansluiten bij de praktijk, L-10 en L-11. Er komt meer ruimte voor schoolteams om met elkaar afspraken te maken die passen bij de situatie op hun school. Functiedifferentiatie blijft nog steeds van belang, ook om een aantrekkelijke werkgever te blijven met het oog op het oplopende lerarentekort. Functiedifferentiatie is een onderdeel van het personeelsbeleid van een schoolbestuur. Met de verschillende functiebeschrijvingen heeft elk schoolbestuur een duidelijk instrument om de functie van leraar op verschillende manieren inhoud te geven (met een bijbehorend salaris).

In de nieuwe CAO-PO 2019-2020 zijn ook nieuwe voorbeeldfuncties opgesteld voor directeuren, adjuncten en onderwijsondersteunend personeel. Ook is als voorwaarde gesteld dat het functiebouwwerk is herzien per 1 augustus 2020 met gebruikmaking van de voorbeeldfuncties. PCBO Dantumadiel heeft gebruik gemaakt van de nieuwe functiebeschrijvingen aangevuld met functiebeschrijvingen voor intern begeleiders (kwaliteitsmedewerkers) en deze met instemming van alle geledingen opgenomen in het nieuwe functiebouwwerk. De gevolgen van deze aanpassingen zijn in 2020 met de medewerkers besproken.

Er is aandacht voor de groei in professionaliteit van de werknemers, het opbouwen van een organisatiestructuur vanuit talentmanagement, gekoppeld aan een waardering systeem. Competentieontwikkeling is hierin een noodzakelijk middel om de ontwikkeling in professionaliteit zo objectief mogelijk te beoordelen. Het IPB-beleid is ondersteunend en voorwaardelijk voor een goede invoering van talentmanagement.

3.7 Wet Arbeidsmarkt in Balans

Per 1 januari 2020 is de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) ingegaan. Door deze wet -waar de Eerste Kamer onlangs mee heeft ingestemd- vervalt de voorwaarde dat een werknemer eerst twee jaar in dienst moet zijn geweest om bij contractbeëindiging een transitievergoeding¹⁸ te ontvangen. Een werknemer heeft hier straks direct na de start van de arbeidsovereenkomst recht op. Dit geldt dus ook bij ontslag in de proeftijd en bij het niet verlengen van een tijdelijk contract.

Voor contracten voor vervanging bij ziekte heeft het onderwijs de mogelijkheid een onbeperkt aantal contracten binnen 36 maanden aan te bieden. Op basis van de specifieke situatie in het onderwijs is deze vrijstelling verleend.

3.8 Ketenbepaling

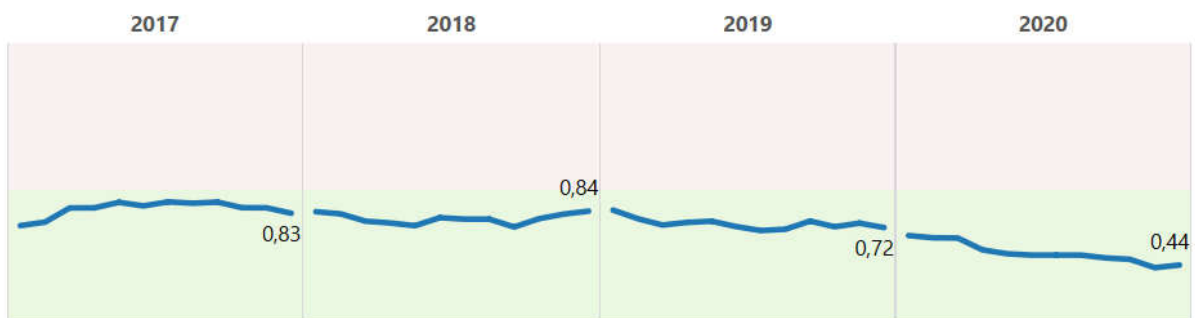
Per 1 januari 2020 is de ketenbepaling verlengd van twee naar drie jaar. Deze maatregel heeft een onmiddellijke werking. Dat wil zeggen dat op een arbeidsovereenkomst die eindigt op of na 1 januari 2020 een ketenbepaling van drie jaar van toepassing is, ook als de arbeidsovereenkomst is aangegaan vóór 1 januari 2020.

3.9 Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2020 bedraagt 3,42%. Dit percentage is hoger dan vorig jaar (3,02%), maar is een gunstig getal in relatie met de coronapandemie. In de tweede grafiek is het verzuimpercentage aangegeven, waarna ook is af te lezen om welke duur het gaat. In overleg met het Vervangingsfonds is in 2017 een onderzoek uitgevoerd om vervolgens een adequaat plan van aanpak op te stellen voor terugdringen van het toen te hoge (> 7%) verzuimpercentage. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het verbreken van het contract met de Arbodienst. In 2018 hebben we de dienstverlening ondergebracht bij 'Zorg van de zaak'. Aan het einde van 2019 hebben we geëvalueerd en besloten over te gaan tot het eigen risico dragerschap (ERD). Tot op heden blijkt dit een verantwoord besluit te zijn.

¹⁸ Transitievergoedingen worden bekostigd uit het 'calamiteitenfonds'.

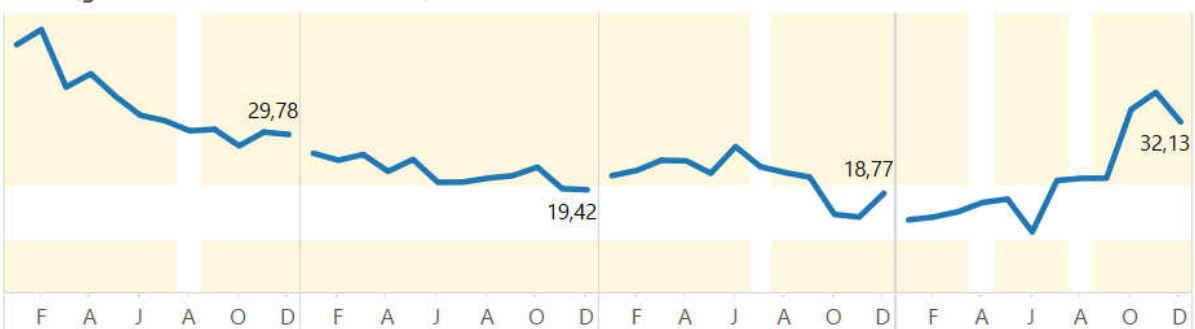
ZMF (ziekmeldingsfrequentie afgelopen 12 maanden)

ZVP (ziekteverzuimpercentage)

GZVD (gemiddelde ziekteverzuimduur)

4. Huisvesting

4.1 Onderhoud gebouwen

De bouwkundige en financiële begeleiding van het onderhoud wordt gedaan door de afdeling materiële zaken van het Onderwijs Bureau Meppel. Er is voor elke school een onderhoudsplanning gemaakt, waarin het onderhoud voor de komende jaren is vastgelegd. Deze mappen zijn de basis voor de financiële onderbouwing van het onderhoud en de noodzakelijke reservering. Deze informatie wordt ook gebruikt voor de begroting van de scholen. Het dagelijkse onderhoud is de verantwoordelijkheid van de schooldirecteur en wordt grotendeels uitgevoerd door ingehuurd werknemers van NEF. Dit onder leiding van een eigen onderhoudsmedewerker. Onderhoud van de 'buitenkant' gebeurt op basis van het vastgestelde programma Huisvestingsvoorzieningen Onderwijs. Dit programma is tijdens het overleg met de gemeente en de schoolbesturen vastgesteld. Het bestuur is zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van de scholen. De directeur-bestuurder heeft elk kwartaal een voortgangsoverleg met de medewerkers van OBM over de projecten in de scholen.

Voor 2020 was voor het jaarlijks onderhoud een bedrag gereserveerd van € 24.651. Dit is in zijn geheel besteed. Er is een bedrag van € 154.816 begroot voor de huur van gebouwen. In De Westereen en Damwâld maken we gebruik van de gebouwen door de inleg van de vergoeding MI. Er is in totaal € 134.329 uitgegeven. Dit verschil ligt in het feit dat we de nieuwe school in Damwâld later betrokken hebben dan gepland en daardoor voor het gebruik dus ook later zijn gaan betalen. De energiekosten zijn in 2020 hoger dan begroot. Er is € 75.401 uitgegeven, terwijl er € 60.485 is begroot. De schoonmaakkosten waren begroot op € 69.025 en zijn uitgekomen op € 90.111. Voor deze forse verhoging zijn twee verklaringen te noemen:

1. Op een aantal scholen is overgestapt van (vrijwillige) schoonmaaksters in eigen dienst naar een schoonmaakbedrijf.
2. De coronapandemie; veel extra schoonmaak en materiaal was en is nodig.

De energielasten zijn gestegen door een verhoging van de gasprijs. Aangezien nagenoeg alle scholen nog verwarmd worden op fossiele brandstof is dit verklaarbaar. Momenteel worden voorbereidingen getroffen om verschillende scholen te gaan voorzien van zonnepanelen. We hopen dit in 2021 te kunnen realiseren.

De dotatie aan de voorziening ten laste van preventief onderhoud en buitenonderhoud is respectievelijk € 38.850 en € 27.600 en komt daarmee € 11.700 lager uit dan begroot (€ 66.450 resultaat en € 78.150 begroot).

Voor een uitgebreide toelichting op de exploitatiekosten van de gebouwen verwijzen we naar de financiële gegevens in hoofdstuk 6.

4.2 Ontwikkelingen

Verbouw: CBS De Wel is verbouwd ten behoeve van de opening van een IKC¹⁹ per 1 augustus 2020. CBS De Tarissing heeft om dezelfde reden een geringe aanpassing gekend in het gebouw. Hier betreft het vooral het voldoen aan de veiligheidseisen. CBS De Frissel en CBS De Wynroas hebben een cosmetische verbouwing ondergaan, waardoor de beide scholen er weer 'fris' op staat.

Nieuwbouw: In 2020 is de nieuwbouw afgerond in Damwâld. Samen met de stichting Campus Damwâld is nieuwbouw gerealiseerd voor De Bron en De Fontein. De oplevering van het gebouw was op 1 augustus 2020 waarna beide gefuseerde scholen verder gaan als 'De Sprankeling'.

¹⁹ Integraal kindcentrum

5. Organisatie en communicatie

Binnen PCBO Dantumadiel hebben we in 2020 met de scholen het gebruik van de website met een daaraan gekoppelde eigen huisstijl verder geïmplementeerd. Met onze huisstijl willen we een eigentijds gezicht bieden. Voor de communicatie gebruiken we op alle scholen een beveiligde communicatieapp met de naam PARRO. In deze app kunnen de ouders de privacy voorkeuren aangeven. De overige afspraken zijn vastgelegd in een privacy statement, dat op de website van de vereniging te vinden is. Voor de leerkrachten is een E-module ontwikkeld voor wat betreft de scholing rond privacy.

In het najaar van 2020 hebben we een glossy magazine uitgegeven onder de titel 'Trots op PCBO Dantumadiel'. In dit magazine hebben we een dwarsdoorsnede gemaakt van al onze scholen, met medewerkers, ouders en andere betrokken partijen.

In 2020 zijn we gestart met de overstap van alle scholen naar een Office-365 omgeving, nadat we in 2019 als stafkantoor al zijn overgestapt. Door de coronapandemie hebben we volop gebruik kunnen maken van de ICT-voorzieningen, waarin we in 2018 al hebben geïnvesteerd. Dit heeft ons een relatieve voorsprong gegeven bij het organiseren van het thuisonderwijs.

Door de aanschaf van een eigen onderhoudsauto voor de medewerker huisvesting zien velen in de gemeente het PCBO-logo regelmatig aan hen voorbijtrekken. Hiermee zijn we zichtbaar aanwezig in de regio.

Campus Damwâld met CBS 'De Sprankeling'.

6. Financiën

In dit hoofdstuk bespreken we de ontwikkeling van de financiën in 2020 en waartoe dat qua vermogenspositie heeft geleid. De ontwikkeling wordt afgezet tegen de begroting en de vermogenspositie wordt afgezet tegen de door ons geformuleerde normen in het financieel beleidsplan en de normen die de inspectie voor het onderwijs hanteert.

De ontwikkeling van de financiën vinden we terug in de exploitatie. Dat is de weergave van baten en lasten. Het verschil tussen de baten en de lasten is het resultaat en dat resulteert in de wijziging van de vermogenspositie tussen 1-1-2020 en 31-12-2020. De samenstelling van het vermogen vinden we terug in de balans.

De financiën worden op bestuursniveau besproken. Er is sprake van een budgetverdeling waarbij de binnenkomende gelden met behulp van verdelingsregels worden gespreid over de diverse budgethouders. Deze sub-exploitaties zullen verder niet worden toegelicht. De verdelingsregels komen globaal op het volgende neer: Materiële lasten waarop de schooldirecteur invloed heeft worden samen met de daaraan gekoppelde baten op schoolniveau beheerd, loonkosten (en bijbehorende baten) worden bovenschools beheerd waarbij de toedeling gemeten in fte's door de schooldirecteur worden gemonitord. De baten en lasten van de huisvesting worden bovenschools beheerd alsook de baten en lasten voor gezamenlijke inspanningen. Een heel specifiek toewijzing van baten en lasten naar schoolniveau betreft de middelen voor werkdrukvermindering. Die worden in bijlage 2 ook specifiek toegelicht.

6.1 Exploitatie

Exploitatie	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2020	Verschil 2020 t.o.v. begroting
3. Baten				
3.1 Rijksbijdrage OCW	6.590.598	6.735.147	6.233.000	502.147
3.2 Overige overheidsbijdragen	37.828	34.992	19.297	15.695
3.5 Overige baten	161.693	93.670	66.945	26.725
Totaal 3. Baten	6.790.120	6.863.809	6.319.242	544.567
4. Lasten				
4.1 Personele lasten	5.223.886	5.761.185	4.870.295	890.890
4.2 Afschrijvingslasten	414.572	381.420	351.976	29.444
4.3 Huisvestingslasten	362.288	406.255	402.087	4.168
4.4 Overige lasten	704.080	718.212	761.065	-42.853
Totaal 4. Lasten	6.704.826	7.267.072	6.385.423	881.649
SALDO	85.294	-403.263	-66.181	-337.082
5.0 Financiële baten en lasten	1.359	-294	1.500	-1.794
TOTAAL NETTO RESULTAAT	86.653	-403.557	-64.681	-338.876

Resultaat

Het exploitatieresultaat over het kalenderjaar 2020 bedraagt -/- € 403.557. De begroting 2020 ging uit van een resultaat van -/- € 64.681. Dat het resultaat over 2020 afwijkt van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door de loonsverhoging die niet was begroot en waarvoor in 2019 de baten al moesten worden opgenomen. Dat was in 2019 een meevaller van € 207.000 en is in 2020 een tegenvaller van dezelfde orde van grootte. Deze component tekent voor 60% het verschil tussen begroting en werkelijkheid. Het restant wordt grotendeels verklaard doordat de personeelskosten meer stegen dan de bekostiging. En de oorzaak daarvan ligt bij de inzet van extra mensen en dan vooral externe mensen die niet tijdelijk ingezet zijn en niet in loondienst zijn gekomen. Door het vertrek van een directeur voor een langdurig zieke IB'er is externe inhuur gerealiseerd. De inzet van mensen in loondienst was in fte's gemeten geringer door onder anderen een lager verzuim dan verwacht.

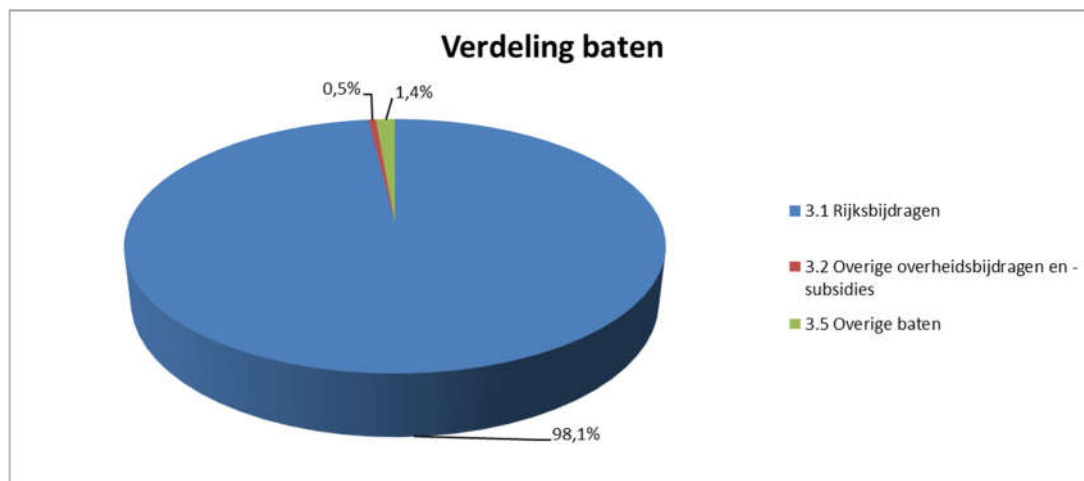
De tabel laat zien dat veruit de grootste verschillen zitten in de rijksbijdragen en de personele lasten. Goed zichtbaar is dat er extra geld is ontvangen voor werkdrukvermindering en loonsverbetering en dat dat geld ook is uitgegeven. De rijksmiddelen waren ook iets hoger door de extra subsidie voor het Inhaal en Ondersteunings Programma (IOP), gelden om extra personeel in te zetten om coronagerelateerde achterstanden in te halen.

Baten

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op de teldatum per 1 oktober en geldt voor het daaropvolgende schooljaar. Verder geldt dat vergoeding voor de leerlingen in de onderbouw hoger ligt dan die voor de leerlingen in de bovenbouw.

Zoals eerder is aangegeven daalt het aantal leerlingen. Hierdoor daalt ook de vergoeding van het ministerie de komende jaren. De baten zullen minder dan evenredig dalen in vergelijking met het aantal leerlingen vanwege vaste voeten in de bekostiging.

De werkelijke totale baten zijn 8,6% hoger dan de begroting en 1,1% hoger dan het voorgaande kalenderjaar. Zoals uit onderstaande grafiek blijkt is de vereniging in belangrijke mate, te weten 98%, afhankelijk van de overheid (ministerie en gemeente). De opbrengsten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen (98%). Dit is in lijn met vorig jaar.

Door de afhankelijkheid van het aantal leerlingen, gelet op de opbrengsten en doordat de kosten op korte termijn voor een groot deel niet te beïnvloeden zijn, is het belangrijk de ontwikkeling van het aantal leerlingen in de gaten te houden, zodat tijdig de noodzakelijke maatregelen genomen kunnen worden.

De rijksbijdragen zijn fors hoger dan begroot. In 2019 en in 2020 is de personele bekostiging aanzienlijk verhoogd. Dit betrof een normaanpassing over de schooljaren 18/19 en 19/20. De hogere baten zijn grotendeels ter dekking van de nieuw afgesloten CAO (salarisverhoging vanaf 1 januari 2020 ad 4,5%). Omdat deze hogere salariskosten in boekjaar 2020 vielen en de hogere baten (conform regelgeving) in boekjaar 2019 geboekt moesten worden, ontstond een positief effect in 2019 en een negatief effect in 2020. Het effect is ongeveer € 207.000.

Daarnaast zijn extra subsidies voor doorstroom po-vo; Inhaal en Ondersteunings Programma en een iets hogere bijdrage van het samenwerkingsverband passend onderwijs verantwoordelijk voor meevallende baten.

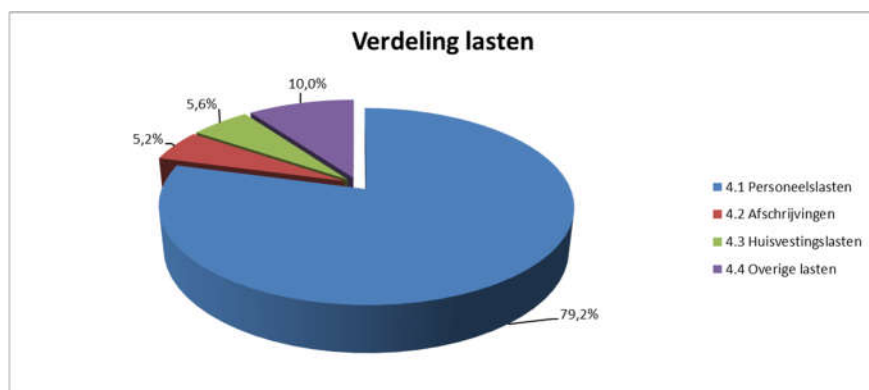
De overige overheidsubsidies zijn iets hoger dan begroot door onverwachte bijdragen voor cultuurparticipatie en voor 3D-printers.

Ook de overige baten vallen per saldo hoger uit dan begroot. Dit komt met name door een bonus van het vervangingsfonds over 2019. De ouderbijdragen zijn echter fors lager dan in 2019. Door corona zijn in 2020 de schoolreisjes en schoolkampen niet doorgegaan, waardoor de ouderbijdragen hiervoor zijn terugbetaald aan de ouders.

Ten opzichte van 2019 zijn de baten vooral hoger door de verhoging van de reguliere bekostigingsvariabelen en de extra subsidies.

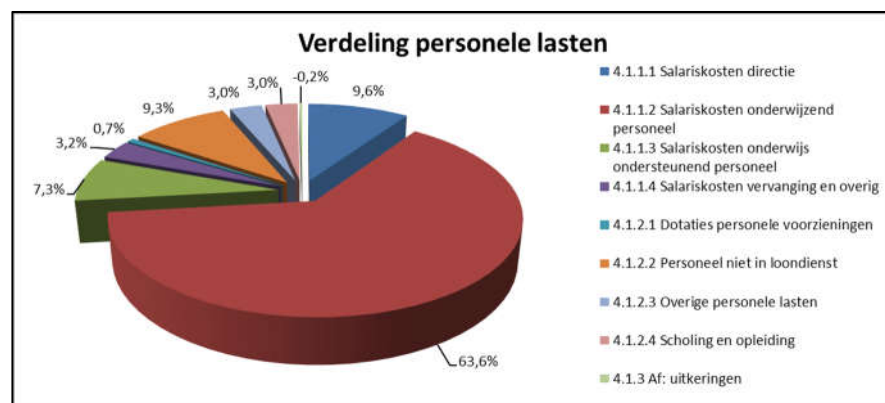
Lasten

De totale lasten liggen 13,8% hoger dan begroot en zijn 8,4% hoger dan het voorgaand kalenderjaar.

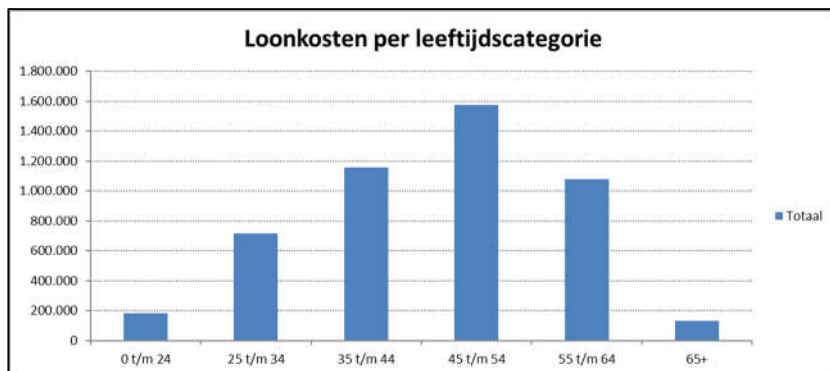

Zoals uit voorgaande grafiek blijkt, bestaan de kosten in belangrijke mate uit personele lasten, te weten 79,2%. Vergeleken met andere besturen is dat iets lager dan gemiddeld, de meeste besturen zitten rond de 82%. De andere kosten bestaan voor 5,2% uit afschrijvingen, voor 5,6% uit huisvestingslasten en voor 10,0 % uit overige lasten.

De personeelslasten zijn hoger dan begroot, het verschil is maar liefst 18,3%. Ten opzichte van voorgaand jaar is het verschil 10,3%. De belangrijkste oorzaak is het duurder worden van het personeel door de CAO-wijzigingen. Maar ook de inzet van extra personeel voor het verminderen van de werkdruk (waarvoor dus ook extra middelen zijn binnengekomen) tekent voor een stukje van de afwijking van de begroting. Een post die ook een belangrijke bijdrage leverde aan de overschrijding van de begroting was de inzet van extern personeel.

De salariskosten vallen 5,6% hoger uit dan begroot en zijn 4,5% hoger dan voorgaand kalenderjaar. De hogere salariskosten betreft met name een hoger loonniveau dan begroot, de inzet van menskracht -voor zover in loondienst- viel juist iets mee.

De overige personele lasten vallen veel hoger uit dan begroot. Dat komt met name doordat de kosten van ingehuurd personeel ruim € 467.000 hoger waren dan begroot. Vooral voor de Wynroas en de Frissel moest veel extern personeel op interim basis ingehuurd worden. Nadeel van ingehuurd personeel is dat ze per uur aanzienlijk duurder zijn dan personeel in loondienst. Daar staat tegenover dat er geen aanstellingsverplichtingen ontstaan. Het ging hier onder anderen om een schooldirecteur en een IB-er. We hebben hier voor de gewenste kwaliteit ook wel de prijs moeten betalen maar die afweging is goed gemaakt.

Door de initiële inrichting van een voorziening voor duurzame inzetbaarheid werd er een bedrag van ruim € 32.000 opzij gezet voor deze voorziening die niet was begroot.

De kosten voor scholing en opleiding vallen ongeveer € 70.000 hoger uit dan begroot. Grote posten hierbij waren een opleiding voor begaafdheidsspecialist, leiderschap in onderwijsbestuur, een masterclass voor opbrengstgericht passend onderwijs, een vijfjarig samenwerkingsinitiatief op het gebied van Wetenschap en Techniek en een contract voor E-learning. Deze overschrijding heeft bewust plaatsgevonden. Echter, achteraf gezien hadden enkele posten al wel in de begroting opgenomen kunnen worden.

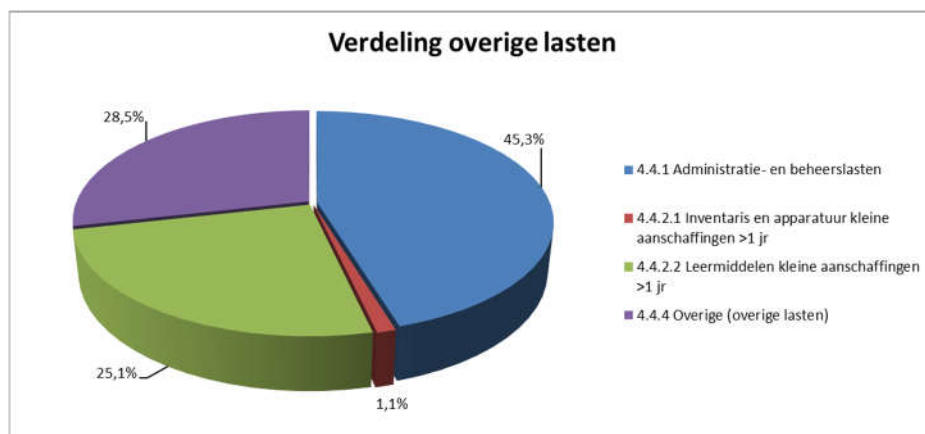
Verder waren er bij de overige personele kosten nog bijzondere uitgaven voor Schoolbegeleiding en Werving en selectie. Beide posten kwamen ongeveer € 15.000 boven de begroting uit.

De afschrijvingskosten bestaan voor een groot deel uit de afschrijvingen op inventaris en apparatuur en uit afschrijvingen op leermiddelen. De afschrijvingslasten zijn 8,37% hoger dan begroot en 8,0% lager dan voorgaand jaar. Tevens is er een afboeking op het meubilair van De Bron en De Fontein gedaan bij het betrekken van de nieuwe school met nieuw meubilair

De huisvestingslasten bestaan vooral uit huurkosten en de onderhoudskosten van schoolgebouwen. Die onderhoudskosten zijn verdeeld in een dotatie aan de onderhoudsvoorziening en het dagelijkse onderhoud. Deze kosten maken 22% van de totale huisvestingskosten uit. De huurkosten vormen 33% van de huisvestingskosten. De schoonmaakkosten (22%), energie en water (19%), heffingen (2%) en overige huisvestingslasten (2%) bepalen de andere huisvestingslasten. De huisvestingslasten zijn 1,0% hoger dan begroot en 12,1% hoger dan voorgaand kalenderjaar. Dit betreft met name hogere huurkosten.

De overige lasten bestaan vooral uit de kosten voor administratie en beheer (46%). Verder zijn er kosten gemaakt voor kleine aanschaffingen inventaris, apparatuur en leermiddelen (tezamen 26%) en zijn er overige kosten (28%). Dit is in het volgende figuur weergegeven.

De overige lasten zijn 5,6% lager dan begroot en 2,0% hoger dan voorgaand kalenderjaar.

De administratie- en beheerskosten zijn hoger dan begroot door hogere kosten van adviezen. Enkele belangrijke posten daarbij hebben betrekking op de inrichting van de fusieschool in Damwâld. Ook zijn hiervoor wat publiciteitskosten gemaakt die in de begroting niet of niet voldoende zijn meegenomen.

De kleine aanschaffingen (inventaris, apparatuur en leermiddelen) vallen per saldo ook iets (12%) hoger uit dan begroot. Evenals vorig jaar is dat door de hogere kosten van ICT-middelen, de kosten van leermiddelen-verbruiksmaterialen zijn net als vorig jaar weer lager dan begroot. Ten opzichte van voorgaand kalenderjaar zijn de kosten voor ICT-leermiddelen gestegen en de kosten voor onderwijsleerpakket verbruik gedaald. Wel een duidelijke trend dus.

De lagere overige kosten worden vooral veroorzaakt doordat er geen kosten ten laste van zorgarrangementen zijn geboekt. Tegenvallers bij de post Overige onderwijskosten waren de kosten van projecten (nieuwe fusieschool), kosten extra subsidies (muzieklessen maar ook het kunstwerk voor de Sprankeling) en kosten voor het Inhaal en Ondersteuningsprogramma (subsidie voor het wegwerken van corona gerelateerde achterstanden).

Ten aanzien van de financiële baten en lasten moeten we opnieuw constateren dat we de financiële baten te hoog hebben ingeschat. De rentestand is onwaarschijnlijk laag en gaat naar negatief.

6.2 Balans

Waar de exploitatierekening de baten en lasten van een kalenderjaar laat zien, geeft de balans aan wat de financiële positie op een gegeven moment is. In onderstaande tabel is de balans per 31-12-2020 en ter vergelijking de balans per 31-12-2019 weergegeven.

De balans laat over de jaren heen zien dat de financiële structuur stabiel is en gericht op financiering van de activiteiten met eigen vermogen. Het vreemd vermogen bestaat uit verplichte voorzieningen en onvermijdelijke kortlopende schulden.

Het eigen vermogen is ondanks het tekort van 2020 nog steeds behoorlijk, maar biedt daarmee wel de mogelijkheid om soepel met de gevolgen van krimp om te kunnen gaan. Ook kan de reservepositie helpen als de lopende bekostiging van het ministerie tijdelijk onvoldoende is voor een goede onderwijskwaliteit of als zich calamiteiten voordoen die snel financieel handelen vereisen.

Balans	31-12-19	31-12-20
Activa		
Gebouwen en terreinen	79.931	137.310
Inventaris en apparatuur	1.248.075	1.488.125
Overige materiele vast activa	178.225	179.039
Financieel vaste activa	-	-
Totale vaste activa	1.506.231	1.804.474
Debiteuren	4.080	16.492
Ministerie van OCW	273.297	291.658
Overige vorderingen	756	19.899
Overlopende activa	164.017	131.481
Effecten	125.000	-
Liquide middelen	2.470.079	1.862.622
Totale vlottende activa	3.037.229	2.322.152
Totaal activa	4.543.460	4.126.626
Passiva		
Algemene reserve	1.600.787	1.202.640
Bestemmingsreserve privaat	1.844.095	1.838.684
Eigen Vermogen	3.444.882	3.041.324
Personeelsvoorzieningen	64.177	90.696
Overige voorzieningen	479.496	440.613
Voorzieningen	543.673	531.309
Crediteuren	82.179	63.634
Belastingen en prem. soc. verzekeringen	192.663	194.192
Schulden terzaken van pensioenen	61.535	61.221
Overige kortlopende schulden	218.528	234.946
Totale kortlopende schulden	554.905	553.993
Totaal passiva	4.543.460	4.126.626

Bij de activa valt het op dat de waarde van de materiële vaste activa flink hoger is dan eind 2019. Vorig jaar was dat verschil omgekeerd. Er is dus veel meer geïnvesteerd dan dat er afgeschreven is. De investeringen in inventaris en apparatuur lagen fors boven de voorgenomen investeringen. Een deel van de investeringen had te maken met de nieuwe school in Damwâld.

Een groot deel van het resultaat en van de investeringen werd uiteindelijk aan de liquide middelen onttrokken. Bij de kengetallen zien we dan ook dat de liquiditeit afneemt.

In de resultaatbestemming is het exploitatietekort onttrokken aan de reserves. Hierbij is de algemene reserve fors gedaald en is de private reserve weinig gedaald.

De jubileumvoorziening wordt in 2020 voor het eerst vergezeld door de voorziening verlof duurzame inzetbaarheid (DI). Tezamen zijn de bedragen hoger dan eind 2019, de jubileumvoorziening is € 6.000 lager maar daar staat een startwaarde van € 32.000 van de DI-verlof voorziening tegenover. De onderhoudsvoorziening is iets kleiner omdat er -gepland- meer is uitgegeven dan gedoteerd.

De kortlopende schulden wijken niet zoveel af van voorgaande jaren. Het betreffen openstaande nota's van leveranciers, nog te verrichten betalingen aan de belastingdienst/UWV over de maand december en de aan de medewerkers verschuldigde vakantiegelduitkeringen. Die laatste schuld wordt jaarlijks in mei voldaan, de eerdergenoemde schulden worden doorgaans in januari al voldaan.

Kengetallen ten aanzien van de balans	31-12-19	31-12-20	Norm FBP
Liquiditeit (= current ratio)	5,47	4,19	> 2
Solvabiliteit (EV/TV)	75,8%	73,7%	> 50%
Solvabiliteit (EV/VV)	313,6%	280,2%	
Solvabiliteit CVO (EV+ voorz/ TV)	87,8%	86,6%	
Weerstandscapaciteit	€ 3.444.882	€ 3.041.324	
Weerstandscapaciteit inclusief voorzieningen	€ 3.988.555	€ 3.572.633	
Weerstandscapaciteit exclusief mva	€ 1.938.652	€ 1.236.850	

Kengetallen vermogen tov exploitatie	31-12-19	31-12-20	Norm FBP
Weerstandvermogen (EV/Baten)	50,7%	44,3%	> 25%
Weerstandvermogen inclusief voorzieningen	58,7%	52,1%	
Weerstandvermogen exclusief mva	28,6%	18,0%	
Kapitalisatiefactor (balanstotaal exc. geb/baten)	65,7%	58,1%	41%
Rentabiliteit (resultaat/totale baten)	1,3%	-5,9%	-5%<x<5%

Bovenstaande kengetallen geven blijk van een gezonde financiële situatie. De laatste kolom geeft het streefcijfer aan dat we hebben vastgesteld in ons financieel beleidsplan. We zitten met slechts één kengetal in een negatieve situatie. Gezien onze omvang is de positie goed maar niet overdadig. De liquiditeit geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om op tijd haar kortlopende schulden te betalen en de solvabiliteit geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoeveel financiële tegenvallers we kunnen verdragen. Slechts één kengetal voldoet zoals gezegd niet aan onze norm en dat is de rentabiliteit. We hebben een iets groter tekort gehad in 2020 dan wat zich verhoudt met onze voornemens. In de voorgaande tekst is al aangegeven dat deze afwijking van onze normen in de loop van het jaar onderwerp van gesprek zijn geweest tussen bestuur en directeur-bestuurder.

Financiering, vermogenspositie en signaleringswaarde

De financieringsstructuur (verhoudingen eigen vermogen, voorzieningen, lang vreemd vermogen en kort vreemd vermogen) wijzigt jaarlijks niet veel en sluit aan bij de bedoelingen die het ministerie van OCW heeft bij de inrichting van organisaties in het primair onderwijs: activa en activiteiten financieren met eigen vermogen en alleen over vreemd vermogen beschikken in de vorm van voorzieningen (opgebouwde plichten) en kortlopende schulden in de vorm van overbrugging tussen aangaan van verplichting en betalen van de nota.

De vereniging heeft het kalenderjaar 2020 afgesloten met een negatief resultaat. De kengetallen worden beïnvloed door het exploitatieresultaat. De kengetallen laten zien dat de financiële positie van de vereniging iets minder gunstig is dan op 31-12-2019. Maar de vereniging is onverminderd in ruime mate in staat om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen.

Met ingang van 2020 wordt van schoolbesturen verwacht dat ze ook hun eigen vermogen evalueren op basis van de zogenaamde signaleringswaarde. Dat is het normatief publiek vermogen. Het ministerie van OCW heeft een berekening bedacht omtrent wat een redelijk eigen vermogen zou zijn voor een onderwijsorganisatie. Het is een berekeningswijze die wat in de kou staat zonder toelichting en zonder tijdsperspectief. Om die reden heeft PCBO Dantumadiel in 2020 een notitie over deze signaleringswaarde het licht laten zien. Van die notitie zullen we hier de essentie verhalen. Allereerst hebben we de signaleringswaarde berekend en naast de werkelijke waarde gezet. Daarbij moet dan direct worden opgemerkt dat de signaleringswaarde alleen ziet op het publieke deel van het eigen vermogen. Het ministerie van OCW geeft aan dat ze geen bemoeienis heeft met private vermogens binnen onderwijsorganisatie, althans niet binnen het perspectief van financiële gezondheid. Het vergelijk van signaleringswaarde en publiek eigen vermogen ziet er als volgt uit:

Signaleringswaarde	Realisatie 2019	Realisatie 2020
Normatief Publiek Vermogen	1.996.540	2.280.227
Feitelijk Publiek Vermogen	1.600.787	1.202.640
Bovenmatig eigen vermogen	0	0

Helder zal zijn dat de vereniging ultimo 2019 én ultimo 2020 geen bovenmatig (publiek) eigen vermogen heeft.

Zou het private vermogen meegeteld moeten worden, dan zou er in de beleving van het ministerie van OCW wellicht sprake zijn van bovenmatig vermogen. Bij het vergelijk van de signaleringswaarde met het eigen vermogen wordt het private vermogen niet meegeteld.

Het normatieve vermogen kent 3 componenten: vermogen benodigd voor het financieren van gebouwen, vermogen benodigd voor financiering van andere materiële vaste activa en vermogen ter dekking van risico's. Gebouwen worden voor 63,5% van de aanschafwaarde opgenomen in het normatieve vermogen. Van de andere materiële vaste activa wordt alleen de boekwaarde als normatief vermogen meegenomen. En voor risico's wordt voor PCBO Dantumadiel een percentage van 7% berekend op basis van het batentotaal.

Voor de toekomst staan twee zaken op de agenda die invloed hebben op het eigen vermogen en het vergelijk met de signaleringswaarde: de rekenvoorschriften voor de inrichting van de onderhoudsvoorziening en de vereenvoudiging van de Rijksbekostiging. Deze 2 zaken zullen vermoedelijk in 2023 hun beslag gaan krijgen. De herberekening van de onderhoudsvoorziening zal een herlabeling van eigen vermogen gaan betekenen van naar schatting € 390.000. Met dat bedrag zal het eigen vermogen verminderd en de onderhoudsvoorziening verhoogd worden. Deze herlabeling betekent niks voor de financiële gezondheid van PCBO Dantumadiel maar wel voor een aantal kengetallen die deze financiële gezondheid zouden moeten aangeven.

Dan zal een waarschijnlijk effect van de vereenvoudiging van de bekostiging zijn dat een actuele vordering op het ministerie van OCW gaat vervallen. Deze vordering wordt elk jaar op 31-12 opgenomen in de balans omdat het ministerie de bekostiging niet in bedragen van 1/12^e deel per maand verstrekt maar onderwijsorganisaties de kosten wel zo boeken. Als de bekostiging per kalenderjaar gaat worden berekend, zoals het voornemen is voor de vereenvoudiging van de bekostiging, dan vervalt deze vordering. Voor PCBO Dantumadiel een bedrag van € 291.658 op 31-12-2020. Een dergelijk bedrag zal in 2023 van de balans verdwijnen waarmee ook het eigen vermogen met hetzelfde bedrag zal afnemen. Ook deze wijziging zal geen effect hebben op de financiële gezondheid van PCBO Dantumadiel maar wel op de kengetallen die deze financiële gezondheid zouden moeten aangeven. We zullen deze ontwikkelingen in het spoor van onze financiële gezonde positie met interesse blijven volgen.

6.3 Treasury

Het beleid van de vereniging ten aanzien van belenen en beleggen is vastgelegd in het treasurystatuut²⁰. Het treasurybeleid is in 2017 conform het treasurystatuut en het financieel beleidsplan van de vereniging uitgevoerd. Het statuut en beleid is conform de regeling Beleggen, belenen en derivaten 2016 OCW.

Een belangrijk uitgangspunt van het treasurybeleid is dat de vereniging te allen tijde moet kunnen beschikken over voldoende financiële middelen om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Overtollige gelden c.q. surplus aan gelden dienen risicomijdend te worden weggezet bij degelijke banken met ratings conform het treasurystatuut.

De effecten van de vereniging bestaan uit een belegging bij de Rabobank. Het betreft obligaties gekocht in 2011. Deze zijn ingewisseld waarbij de opbrengst naar de spaarrekening is gegaan. In onderstaand overzicht is de belegging met boekwaarde en looptijd, tezamen met de andere liquide middelen in beeld gebracht.

De spaarrekeningen zijn een bedrijfsbonusrekening en een depositorekening waarop rente ontvangen wordt. Die ontvangst van rente gold tot 31-12-2020. Vanaf die datum zal een rente verschuldigd zijn over de tegoeden. Er wordt ondertussen gezocht naar alternatieven voor deze negatieve rente.

²⁰ In 2021 zal een update van het statuut plaatsvinden

Rekening	Saldo 1-1-20	Saldo 31-12-20	Rente
Obligaties korter dan 1 jaar	125.000	-	-132
Centrale betaalrekening	1.267.843	545.166	-243
Spaarrekening 1	798.262	922.911	51
Spaarrekening 2	300.583	300.613	30
Schoolbankrekeningen	102.380	93.539	-
Kassen	1.011	392	-
Totaal	2.595.079	1.862.621	-294

Door de forse investeringen en het negatieve resultaat is het liquiditeit flink teruggelopen ten opzichte van 2019.

7. Continuïteit

7.1 Toekomstige ontwikkelingen

Elke school werkt met jaarplannen die gebaseerd zijn op het schoolplan 2019-2023 en speelt daarnaast in op actuele ontwikkelingen. Evaluatie vindt plaats tijdens gesprekken van de directeur met de directeur-bestuurder en in de evaluaties van het jaarplan.

Daarnaast is er een strategisch beleidsplan op verenigingsniveau. In dit plan wordt het beeld geschetst hoe de organisatie PCBO Dantumadiel er over een aantal jaren moet uitzien. Dat wordt kernachtig geformuleerd in de missie die we als organisatie gekozen hebben te weten 'onderwijs dicht bij uw kind'. En dat in meer dan één betekenis van het woord. Vanuit de missie zijn de centrale doelstellingen van de organisatie bepaald en waar mogelijk ook vertaald naar gewenste en concrete resultaten. Het jaarthema 2020 was 'vitaal werkgeverschap zorgt voor vitale werknemers'.

Huisvesting

De gemeente Dantumadiel werkt volgens het integraal huisvestingsplan dat samen met de schoolbesturen is opgesteld. In 2018 werden de voorbereidingen getroffen voor de Campus Damwâld. Hierin zijn in 2020 de scholen in Damwâld samengevoegd. Ook hier is een brede schoolorganisatie gevormd in de stichting Campus Damwâld.

Wegens leerlingendaling ontstaat er formele leegstand in de overige scholen. Samen met de gemeente wordt beleid gemaakt hoe we omgaan met deze leegstand. Er is afgesproken met de gemeente dat het volgende bouwproject zal worden opgestart (in 2021) in Feanwâlden. Daar zal een MFC worden gebouwd met CBS de Frissel en OBS Theun de Vries.²¹

Financiën

Bij het opstellen van de begrotingen per school wordt gewerkt met taakstellende afspraken ten aanzien van de inzet van personeel. Met de schooldirecteuren worden resultaatafspraken gemaakt. Gezien de daling van het leerlingenaantal, zullen de inkomsten teruglopen. Hier moet tijdig op ingespeeld worden. Daarnaast gaat het bestuur beleid ontwikkelen ten aanzien van de inzet van het eigen vermogen. In 2021 hebben we te maken gekregen met een formule waarmee de zogenaamde signaleringswaarde voor reserves van schoolbesturen wordt berekend. Dit is al verwerkt in de begroting 2021.

Goed onderwijs, goed bestuur

De wettelijke scheiding tussen bestuur en toezicht is in 2018 voor onze organisatie afgerond met de wijziging van de aansturing. De algemeen directeur is als directeur-bestuurder aangesteld door de ledenvergadering. Dit is geformaliseerd door middel van een statutenwijziging. Het management-statuut is in aansluiting hierop aangepast in 2018. In 2021 wordt de nieuwe Code Goed bestuur toegepast. De leden van het bevoegd gezag oriënteren zich op een 'eigen' portefeuille. Het toezichtskader is vorm gegeven in combinatie met de bestuursopdracht van de bestuurder.

In 2019 is een begin gemaakt met interne kwaliteitscontroles door het uitvoeren van audits op de scholen. Per kalenderjaar zullen er twee audits worden afgenomen. In 2020 zijn er zelfs drie audits afgenomen, te weten op De Boustien, De Frissel²² en De Wynroas. Bij de laatstgenoemde is een vervolgoed opdracht geformuleerd.

Goed werkgeverschap

Door de terugloop van het aantal leerlingen zal ook het personeelsbestand kleiner worden. Er zal aandacht moeten zijn voor de manier waarop dit gebeurt. Het gebruik van payrollorganisaties behoort tot de mogelijkheden. Een zorgvuldige werkwijze is daarbij voorwaarde.

De uitwerking van de nieuwe CAO 2019-2020 geeft mogelijkheden tot functiedifferentiatie voor het personeel. De invoering en de uitwerking van de nieuwe CAO, zorgen voor een impuls voor wat betreft het upgraden van LA/L10 naar LB/L11. De implementatie van de nieuwe CAO is doorgevoerd en per 1 november 2020 bekrachtigd door de GMR inclusief het nieuwe functiebouwwerk.

²¹ In januari 2021 is het bouwkrediet aangevraagd bij de gemeente Dantumadiel

²² Aanleiding voor deze extra audit is het vertrek van de directeur van de Frissel per 1-1-2020, de daaropvolgende komst van een interim-directeur en de benodigde resultaatmeting na enkele maanden werken

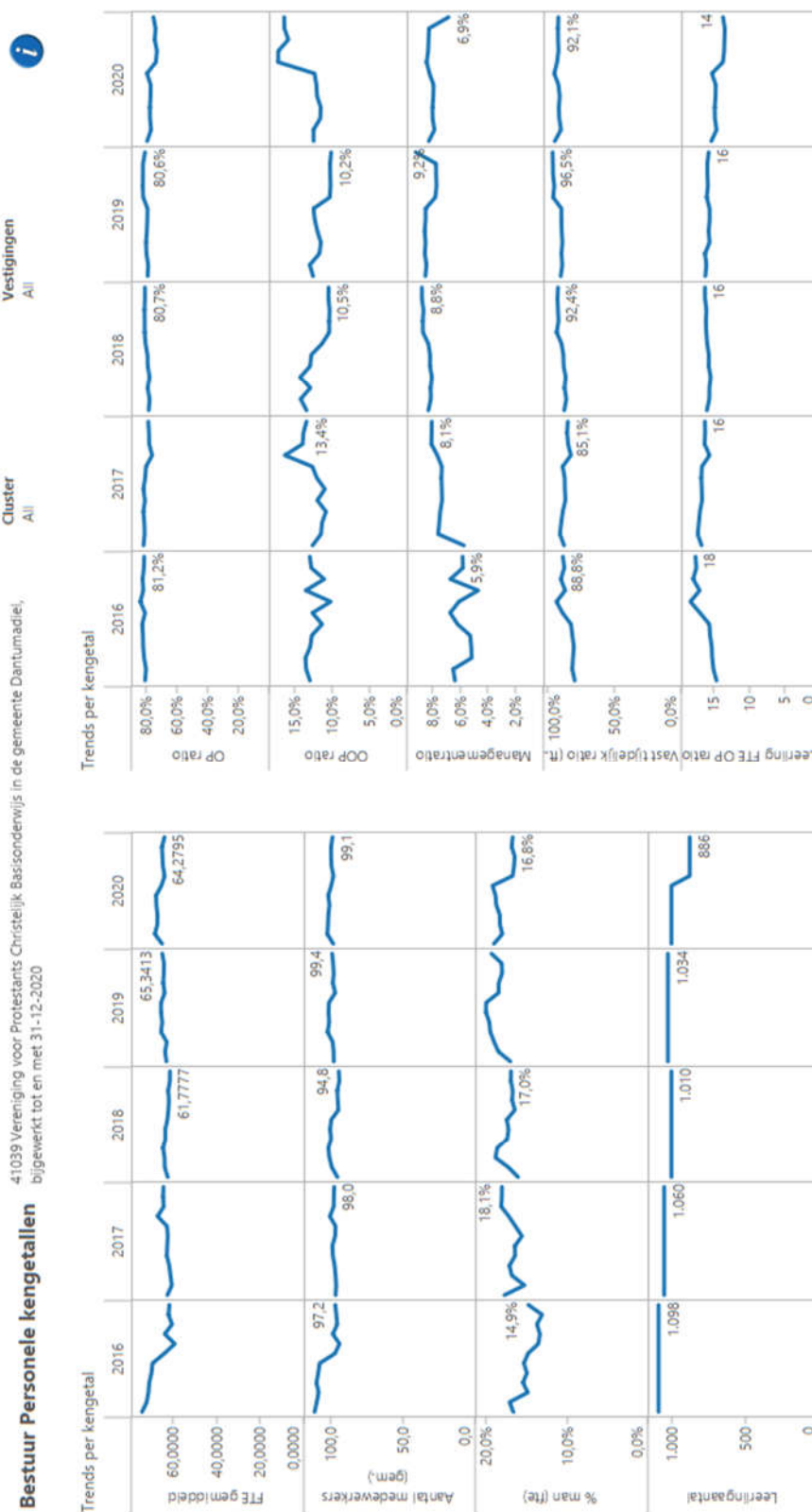
Het ziekteverzuim heeft voortdurend de aandacht van het bestuur. Daarbij ligt de nadruk niet alleen op het terugdringen van dat verzuim, maar vooral op het creëren van optimale arbeidsomstandigheden, zodat veiligheid en gezondheid van het personeel, maar ook die van de leerlingen worden gewaarborgd.

Schoolleiders

Schoolleiders van basisscholen krijgen jaarlijks een 'eigen' (na)scholingsbedrag toegekend. Het geld dat hiermee is gemoeid, wordt opgenomen in de lumpsum. De investering in schoolleiders is nodig omdat zij cruciaal zijn voor de kwaliteit van het onderwijs op een school. De verdeling van het extra geld voor opleiding is gekoppeld aan CAO-afspraken. Dat betekent dat het geld ook daadwerkelijk wordt uitgegeven aan bijscholing en niet ergens anders aan wordt besteed. In de CAO-PO zijn afspraken gemaakt over de verplichte registratie van schoolleiders. Alle directieleden zijn verplicht zich te registreren. De werkgever betaalt deze kosten.

In 2020 hebben we als PCBO Dantumadiel scholingsbeleid vastgesteld op basis van de nieuwe CAO-afspraken. Dit is inmiddels bekrachtigd door de GMR (januari 2021).

7.2 Ontwikkeling formatie

In het overzicht staan onder meer de kengetallen met betrekking tot personeel.

We hebben naar verwachting te maken met een flinke afname van de leerlingen de komende jaren. (Zie voor een verdere toelichting 2.3.2 Leerlingenaantallen). Voor de komende jaren zullen door deze daling minder arbeidsplaatsen beschikbaar zijn. Het bevoegd gezag probeert zoveel mogelijk gedwongen ontslagen te voorkomen door gebruik te maken van onder meer bestaande (seniorens)regelingen en projectgelden, maar gedwongen ontslag kan niet uitgesloten worden.

PCBO Dantumadiel wil anticiperen op het dalende aantal leerlingen door nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met onderwijsbesturen met als doel het realiseren van brede scholen en integrale kind centra in Noordoost Friesland. In het voorgenomen huisvestingsproject in Damwâld is hierop al geanticipeerd, daar waar mogelijk wordt er samengebouwd met (keten)partners.

De managementratio is de afgelopen jaren opgelopen doordat we meer taken zelf oppakken en we ook graag aantrekkelijke directiebanen in de organisatie willen behouden. Toch willen we de komende jaren weer sturen op een daling of een duidelijke verantwoording van de specifieke extra taken, die voor de organisatie dan ook weer een uitdaging met mogelijkheden te zien geven. Te denken valt aan de ontwikkeling van IKC's, een Tienercollege, een projectgroep wetenschap & techniek, een vakgroep tweetaligheid etc. In februari 2021 wordt een stap gezet met het inperken van de directie ratio door het laten vervallen van de zelfstandige directievacature op CBS de Frissel en over te gaan tot een (interne) meerschoolse benoeming.

7.3 Ontwikkeling Financiën

Kengetallen

Onderstaande tabel geeft de verwachting van de ontwikkeling van de formatie en het leerlingaantal voor de komende jaren weer.

Kengetal	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Personele bezetting:						
- Bestuur / Management	5,32	6,17	6,12	6,06	6,06	6,06
- Personeel primair proces	51,75	50,14	49,03	46,53	43,77	42,12
- Ondersteunend Personeel	9,03	10,43	9,70	9,70	9,70	9,70
Leerlingaantallen per 1 oktober	973	957	928	904	872	857

Totale bezetting in FTE's 66.10 66.74 64.85 62.29 59.53 57.88

Meerjarenbegroting/ Balans voor de komende jaren

Deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de standaardindeling van de Regeling jaarverslaglegging onderwijs en omvat de cijfers van 2020 en de komende vijf jaren.

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3. Baten						
3.1 Rijksbijdrage OCW	6.735.147	6.383.120	6.245.910	6.143.460	6.050.849	5.949.071
3.2 Overige overheidsbijdragen	34.992	11.331	9.615	9.615	9.615	9.615
3.5 Overige baten	93.670	74.225	60.850	62.750	60.580	62.350
Totaal 3. Baten	6.863.809	6.468.676	6.316.375	6.215.825	6.121.044	6.021.036
4. Lasten						
4.1 Personele lasten	5.761.185	5.380.299	5.053.331	4.923.923	4.805.579	4.763.844
4.2 Afschrijvingslasten	381.420	303.670	240.534	212.921	225.792	227.817
4.3 Huisvestingslasten	406.255	419.572	397.363	398.411	389.828	389.837
4.4 Overige lasten	718.212	639.115	608.715	608.090	605.720	605.140
Totaal 4. Lasten	7.267.072	6.742.656	6.299.943	6.143.345	6.026.919	5.986.638
SALDO	-403.263	-273.980	16.432	72.480	94.125	34.398
5.0 Financiële baten en lasten	-294	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
TOTAAL NETTO RESULTAAT	-403.557	-272.480	17.932	73.980	95.625	35.898

Deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de standaardindeling van de Regeling jaarverslaglegging onderwijs en omvat de cijfers van 2020 en de komende vijf jaren.

Aan de meerjarenbegroting liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- Naar aanleiding van de verwachte daling van leerlingenaantallen is bij verschillende scholen hiervoor een taakstelling opgenomen.
- Vanaf augustus 2020 is rekening gehouden met fusiemiddelen voor de fusieschool (de fusie van de Bron en de Fontein). Deze zullen worden ingezet om de personele bekostiging weer in balans te krijgen na de fusie.
- Daling van de MI bekostiging door de terugloop van leerlingen en de daaraan gekoppelde vergoedingen voor de gebruikte vierkante meters van enkele scholen.
- Stijging van de daadwerkelijke kosten voor huisvesting (onder andere energie), vooral bij de oudere schoolgebouwen.
- Vanaf 1 januari 2020 eigenrisicodragers voor de vervangingskosten in geval van ziekte.

Zichtbaar is dat het beoogd resultaat in 2021 nog negatief zal zijn, maar dat daarna teruggekeerd zal worden naar een neutraal of positief resultaat.

Meerjarenbalans

Balans	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	1.804.474	1.771.369	1.674.569	1.610.680	1.395.888	1.328.266
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Totale vaste activa	1.804.474	1.771.369	1.674.569	1.610.680	1.395.888	1.328.266
Vorderingen	459.530	431.102	426.663	417.028	410.839	402.649
Effecten	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen	1.862.622	1.667.758	1.804.638	1.974.718	2.341.119	2.452.253
Totale vlottende activa	2.322.152	2.098.860	2.231.301	2.391.746	2.751.958	2.854.902
TOTALE ACTIVA	4.126.626	3.870.229	3.905.870	4.002.426	4.147.846	4.183.168
Algemene reserve	1.202.640	936.881	961.582	1.042.306	1.144.475	1.186.816
Bestemmingsreserve publiek	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve privaat	1.838.684	1.831.963	1.825.194	1.818.450	1.811.906	1.805.462
Eigen Vermogen	3.041.324	2.768.844	2.786.776	2.860.756	2.956.381	2.992.278
Voorzieningen	531.309	574.906	623.905	658.836	718.507	721.365
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	553.993	526.479	495.189	482.834	472.958	469.525
TOTAAL PASSIVA	4.126.626	3.870.229	3.905.870	4.002.426	4.147.846	4.183.168

Algemeen

- De materiele vaste activa zijn in 2020 toegenomen door een forse investering in de inrichting van de nieuwe, gefuseerde school in Damwâld.
In 2021 staan voor drie scholen investeringen in zonnepanelen gepland. In 2022 en 2023 staan voornamelijk vervangingsinvesteringen ICT op de planning.
- In het onderwijsleerpakket zijn diverse methodes vervangen.
- De belegging bij de Rabobank ad € 125.000 is vrijgefallen en toegevoegd aan de spaarrekening.
- De verwachting is dat de liquide middelen en het eigen vermogen nog iets verder zullen dalen. Het eigen vermogen en de reserves zullen zich daarna redelijk stabiel ontwikkelen.
- De onderhoudsvoorziening is toereikend om het toekomstige onderhoud, zoals is opgenomen in het meerjaren onderhoudsplan (MOP), te kunnen uitvoeren. Zoals eerder is aangegeven zal de voorziening in de toekomst worden aangepast aan nieuwe berekeningswijzen. Deze wijziging is nog niet definitief en daarom nog niet toegepast.
- Dat laatste geldt ook voor de vordering op het ministerie van OCW, opgenomen onder de post Vorderingen.
- De verwachting is dat de andere kortlopende vorderingen en de kortlopende schulden in de komende jaren nagenoeg gelijk zullen blijven.

Financieringsstructuur

De financieringsstructuur zal niet wezenlijk wijzigen. De vereniging is over 2021 en de komende jaren voldoende solvabel. Zie hiervoor en ook voor de in 2023 verwachte wijzigingen de toelichting op de balans in paragraaf 6.2.

Huisvestingsbeleid

Het huisvestingsbeleid wordt, na op overeenstemming gericht overleg, vastgesteld door de gemeentelijke overheid. Voor de coördinatie van preventief en technisch onderhoud en ook voor de ondersteuning bij de Lokaal Educatief Agenda is een dienstverleningscontract afgesloten met het Onderwijsbureau Meppel. In 2020 is in Damwâld een nieuwe brede school ingericht, onze scholen in Damwâld (De Bron en De Fontein) zijn nu samengevoegd op één locatie. Dit is in augustus 2020 verwezenlijkt. Inmiddels staat er weer een nieuw project in de startblokken: een MFC in Feanwâlden. Hiervoor worden in 2021 de voorbereidingen getroffen.

7.4 Risico's en risicomanagement

Krimp van leerlingenaantallen

De verwachte terugloop van de leerlingen en de daarbij samenhangende lagere prognose van Rijksbijdragen heeft flinke impact op de formatie en heeft impact op bezetting/huisvesting op de scholen (verwachte leegstand van lokalen). Krimp noopt de vereniging tot bezuinigingsmaatregelen qua huisvestingskosten en tot inspanningen om te werken met een flexibele schil qua personeel.

Wet Werk en Zekerheid (WWZ) / Wet arbeidsmarkt in balans (WAB)

De Wet Werk en Zekerheid is in 2020 vervangen door de Wet Arbeidsmarkt in Balans. We zijn inmiddels bekend met het betalen van ontslagvergoedingen die ook hoger zijn dan voorgaande jaren (voor 2018). In ons aanstellingsbeleid houden we daar rekening mee. Overigens wel met gevolg dat tijdelijk personeel flink duurder is geworden.

Onderzoek naar vormen van samenwerking

Gedurende 2020 is verder onderzocht in hoeverre en in welke vorm de Vereniging kan samenwerken met naburige verenigingen en/of organisaties van christelijk basisonderwijs. Kwaliteit van onderwijs en beheersbare organisatiekosten op korte en lange termijn zijn hierin bepalend. Als samenwerkingspartner is vooralsnog gekozen voor PCBO Ferwerderadiel. Hiermee zijn in 2020 concrete plannen gemaakt voor uitwisseling van personeel en samenvoegen van vergaderclusters. Tegelijk is de uitvoering hiervan beperkt door de coronamaatregelen.

Professionele Leergemeenschap

In 2016 is een start gemaakt binnen de Vereniging met een nauwere samenwerking en afstemming tussen de locaties. Dit vindt plaats vanuit het beginsel: "centraal wat moet en decentraal wat kan". Het streven is om enerzijds de efficiency te bevorderen en anderzijds de 'eigen' kleur van de locaties te behouden. De samenwerking is gebaseerd op de uitgangspunten van een professionele leergemeenschap (PLG). Er zijn gezamenlijk scholingstrajecten uitgezet om de professionaliteit van de directeuren (en de intern begeleiders) te bevorderen. Door deze grotere en professionelere gemeenschappen wordt de kans geringer dat we op locaties of als organisatie iets 'missen'.

Huisvesting

In 2016 is, voor wat betreft de huisvesting in Damwâld, gekozen voor het scenario van vervangende nieuwbouw, de locatie naast de sporthal. Op deze wijze is in 2020 een optimale integratie bereikt. De bouw is afgerond in 2020. Het volgende bouwproject zal worden gerealiseerd in Feanwâlden.

Interne risicobeheersing en controlesystemen

Ieder kwartaal neemt het bestuur door middel van een managementrapportage de financiële stand van zaken door met de controller van het Onderwijsbureau Meppel. Indien nodig worden dan zaken bijgesteld en aanpassingen doorgevoerd. Ook spreekt de bestuurder met alle schooldirecteuren over de realisering van de schoolbegroting tot dusver. De budgethouders wordt om commentaar gevraagd op sterk afwijkende posten en ook hier kunnen dan zaken worden bijgesteld c.q. aangepast. Op deze wijze kan tijdig worden ingegrepen als zaken mis dreigen te gaan. Ook vergroot een dergelijk overleg het inzicht van betrokkenen in de geldstroom. Voor een extra controle wordt een externe controller ingezet.

Er is een planning- en control cyclus. Elk jaar wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Hierin worden plannen, ontwikkelingen, beleid en de financiële gevolgen hiervan uitgewerkt. Het plan en de begroting voor het eerstkomende jaar is taakstellend binnen de Vereniging.

Periodiek worden de gerealiseerde cijfers en uitkomsten getoetst in relatie tot deze jaarbegroting, zoals hierboven is beschreven. Binnen de vereniging vindt een dubbelcheck plaats met een externe controller.

De jaarcijfers worden gecontroleerd door een externe accountant. Hiermee worden de jaarcijfers van de Vereniging qua betrouwbaarheid bevestigd.

Binnen het bevoegd gezag zijn de portefeuilles verdeeld, waardoor elk specifiek domein een portefeuillehouder is. Het bevoegd gezag is aangesloten bij de VTOI²³.

Voor 2021 wordt een sessie met bestuur en toezichthouders voorzien waarin het risicomanagement en de waargenomen risico's en hun invloed op de organisatie expliciet onderwerp van gesprek zijn. In december 2020 is hiertoe een voorzet besproken. Uitkomst zal moeten zijn: overeenstemming over de belangrijkste risico's voor de organisatie en de aanpak daarvan alsmede het bepalen van de hoogte van het risicoprofiel als input voor de berekening van de signaleringswaarde.

²³ Vereniging van toezichthouders instellingen

Bijlage 1 Verantwoording inzet middelen prestatiebox

Over de besteding van de middelen uit de prestatiebox legt het schoolbestuur jaarlijks verantwoording af volgens de reguliere systematiek van de jaarrekening. Er is sprake van bijzondere bekostiging en niet van een subsidieregeling met aparte verantwoordingslasten. De prestatiebox is bedoeld voor opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders en cultuureducatie. In 2020 hebben de scholen van PCBO Dantumadiel in totaal € 213,57²⁴ per leerling ontvangen in het kader van de prestatiebox. De scholen zijn vrij in de besteding van het budget en mogen zelf de accenten kiezen binnen de verdeling. Wel moet er verantwoording worden afgelegd aan het bestuurskantoor voor de keuzes van de besteding. De totale verantwoording van de prestatiebox is door PCBO Dantumadiel in het jaarverslag en de jaarrekening opgenomen.

De middelen van de prestatiebox zijn binnen de vereniging ingezet op de doelstellingen die de prestatiebox beoogt en passend bij de ambities van PCBO Dantumadiel. Hierbij zijn de middelen als volgt ingezet:

- Professionalisering: de middelen zijn op alle scholen ingezet in het kader van reguliere scholing gericht op professionalisering en opbrengstgericht werken.
- Kwaliteitsimpuls: naast de reguliere scholing loopt er op een aantal scholen, met externe ondersteuning, een traject specifiek gericht op verbetering van de onderwijskundige kwaliteit, opbrengstgericht werken en professionalisering van de leerkrachten.
- Extra formatie: ter verbetering van opbrengstgericht werken is er op een aantal scholen tijdelijke ondersteuning aan de formatie toegevoegd.
- Professionalisering schoolleiders: in het kader van professionalisering is een tweetal masterclasses ingekocht en is een tweedaagse georganiseerd met diverse externe professionals.
- Cultuureducatie: alle scholen hebben activiteiten op het gebied van culturele vorming georganiseerd.

PCBO Dantumadiel heeft de bedragen voor opbrengstgericht werken, voor professionalisering van leraren in het basisonderwijs en voor cultuureducatie verwerkt in de begroting. Deze bedragen zijn niet meer geormerkt. Ook in 2021 zal de prestatiebox ingezet worden ter verbetering van opbrengstgericht werken en verdergaande professionalisering.

²⁴ Totale prestatiebox gedeeld door aantal leerlingen op 1-10-2020 (€ 207.807 / 973)

Bijlage 2 Verantwoording werkdrukmiddelen

In 2018 heeft het kabinet besloten middelen te verstrekken aan de scholen om de werkdruk in het onderwijs te doen verminderen. Ook voor 2020 is een bedrag met die bestemming beschikbaar gesteld. Binnen de vereniging is voorlichting gegeven op alle scholen over het gevoerde beleid en zijn diverse modellen voor de inzet van de middelen gepresenteerd.

Met de teams zijn gesprekken gevoerd en alle P-MR geledingen is gevraagd om inzet van de besteding van de middelen. Daarnaast heeft het bestuur mogelijkheden geboden om diverse scholingsmomenten gefaciliteerd onder lesgevende tijd te kunnen volgen.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag in 2020	Toelichting
Personeel	€ 244.041	100% verstrekte middelen
Materieel	€ 0	
Professionalisering	€ 0	
Overige	€ 0	

Bijlage 3 Verantwoording Passend Onderwijs

In 2020 is € 308.585 ontvangen van Samenwerkingsverband Friesland. Hier staat een kostenpost ad € 396.432 tegenover voor passend onderwijs. De kosten voor passend onderwijs betreft voornamelijk de kosten voor inzet van kwaliteitszorgmedewerkers. Deze kosten zijn voor een deel op de scholen geboekt en een deel bovenschols op passend onderwijs.

Alle personeelslasten worden nagenoeg vergoed uit het reguliere formatieve budget. Scholen vragen aanvullend projectfinanciering of arrangementen aan uit de middelen passend onderwijs.

Loonkosten van kwaliteitszorgmedewerkers (voorheen IB) kunnen worden geboekt op deze kostenpost.

Tijdens de formatiegesprekken wordt met directeuren hierover het gesprek gevoerd.

Bijlage 4 Toezichtsverslag

Bestuur (Toezichthoudend) PCBO Dantumadiel

Samenstelling Bestuur:

- De heer Willem van der Kooi (voorzitter), Feanwâlden
- De heer Sjoerd Postma, Damwâld
- De heer Eelke Jan de Vries, Broeksterwâld
- Mevrouw Binnie Damstra-Hoekstra, Driezum

Vergaderingen en informele bijeenkomsten

Met ingang van 18 juni 2018 heeft het bestuur een toezichthoudende status gekregen. Het bestuur bepaalt een aantal aandachtspunten voor het kalenderjaar. Hieraan wordt zowel tijdens de formele als informele bijeenkomsten extra aandacht besteed.

Vergaderingen

In 2020 heeft het toezichthoudend bestuur zes keer formeel vergaderd. In de vergaderingen zijn de volgende besluiten genomen:

Nr.	Datum	Besluit
1	200120	Intentieverklaring samenwerking Ferwerderadiel en IHP 2019 Dantumadiel
2	200323	De jaarrekening 2019 wordt vastgesteld
3	200518	Opdracht vanuit bevoegd gezag voor directeur-bestuurder
4	200928	Meerjaren bestuursformatieplan en functiebouwwerk
5.	201027	De begroting wordt voorlopig vastgesteld
6.	201124	De begroting wordt definitief vastgesteld

Daarnaast kwamen er meerdere andere onderwerpen aan bod. De belangrijkste zijn:

- Kwartaalcijfers, jaarrekening en begroting
- Schoolplannen 2019-2023
- Campus Damwâld
- Kwaliteitszorg
- Meerjaren Bestuursformatieplan 2020-2023
- Handboek IBP
- Professioneel Statuut.
- Nationale cohortonderzoeken leerling verwijzingen
- Realisatie Campus Damwâld
- Huisvesting overige scholen
- Code Goed bestuur

De agenda's van de vergaderingen van het bestuur (Toezichthoudend) bestaan uit de reguliere onderwerpen (Personeelszaken, Financiën, Organisatie en Huisvesting). Daarnaast wordt de agenda bepaald op basis van de thema's die spelen binnen de vereniging en de aandachtspunten die door de toezichthouder samen met de directeur-bestuurder geformuleerd zijn.

Verder heeft het bestuur met de GMR-leden van PCBO Dantumadiel een informeel gesprek gevoerd. Schoolbezoeken konden in 2020 door COVID-19 niet plaatsvinden. De Algemene Ledenvergadering kwam op 15 juni 2020 in vergadering bijeen.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Het bevoegd gezag werkt met een directeur-bestuurder en een stafbureau ter ondersteuning en advisering van de directeur-bestuurder over inhoudelijke en financiële beleidsvraagstukken. Het bestuur heeft een toezichthoudende rol en is formeel het eindverantwoordelijke orgaan naar de ledenvergadering. Zie ook hoofdstuk 2 ten aanzien van de totstandkoming van het toezichthoudend orgaan en de genomen besluiten. In het jaar 2020 vonden zes bestuursvergaderingen plaats.

De toezichthouder heeft toegezien op het nakomen van de wettelijke verplichtingen, de code goed bestuur en de eventuele afwijkingen van de code. Hier zijn geen onregelmatigheden aangetroffen. In de aanloop van de nieuwe code is nagedacht over de invulling van een niet ouder als lid.

Ten aanzien van de middelen en de besteding daarvan zijn geen onregelmatigheden aangetroffen. Er is een toezichthouder specifiek belast met het toezicht op de financiële aangelegenheden.

De toezichthouder heeft accountantsbureau Flynth als accountant aangewezen.

Overzicht activiteiten toezichthouder*Activiteiten*

Door de toezichthouder zijn taken gemandateerd aan de directeur-bestuurder. Deze heeft de taken met betrekking tot de monitoring van de kwaliteit op alle scholen uitgevoerd.

Door de directeur-bestuurder zijn verschillende activiteiten ondernomen in 2020. Hieronder een opsomming van de belangrijkste taken:

- Voorbereiden, voorzitten en uitwerken van de maandelijkse vergaderingen van het directiebestuur
- Voorbereiden en adviseren van de GMR-vergaderingen
- Verantwoorden van gevoerd beleid in vergaderingen van het voltallige bestuur
- Bezoeken van diverse vergaderingen in de regio, waarbij het gezamenlijke optrekken in beleidsthema's aan de orde is
- Het bezoeken van de scholen en het voeren van kwartaalgesprekken met de directeuren
- Het leiding geven aan de medewerkers van het stafkantoor
- Het bijwonen van onderwijs gerelateerde (raads)vergaderingen van de gemeente Dantumadiel
- Het uitoefenen van representatieve taken voor de vereniging
- Het voorbereiden van de jaarlijkse ledenvergadering.

PCBO Dantumadiel, 26 maart 2021

Willem van der Kooi, voorzitter

Handtekening:

Bijlage 5 Jaarverslag GMR 2020

Het jaarverslag van de GMR komt doorgaans te laat voor de vermelding in het bestuursverslag. Afgesproken is dat het jaarverslag van de GMR zodra gereed zal worden geplaatst op de website (www.pcbodantumadiel.nl)

Bijlage 6 Jaarrekening 2020

Vereniging voor Protestants
Christelijk Basisonderwijs in
de gemeente Dantumadiel

Financieel jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	49
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2020	50
Staat van baten en lasten over 2020	52
Kasstroomoverzicht	53
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	54
Grondslagen	54
Toelichting op de balans per 31 december 2020	57
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	60
Gebeurtenissen na balansdatum	60
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	61
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020	62
Overzicht verbonden partijen	65
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	66
Bestemming van het resultaat	68
Gegevens over de rechtspersoon	69
Overige gegevens	
Controleverklaring	70

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	-6%	1%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	4,19	5,47
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	73,7%	75,8%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	86,6%	87,8%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	18,0%	28,6%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	973	1.034
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	66,09	63,60
<u>Personeelskosten per FTE</u>	87.168	82.140

A.1.1 Balans per 31 december 2020

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2020	31 december 2019
1.2	Materiële vaste activa	1.804.474	1.506.230
	Totaal vaste activa	1.804.474	1.506.230
1.5	Vorderingen	459.530	442.151
1.6	Effecten	-	125.000
1.7	Liquide middelen	1.862.621	2.470.079
	Totaal vlottende activa	2.322.151	3.037.230
	Totaal activa	4.126.625	4.543.460

2.	Passiva	31 december 2020	31 december 2019
2.1	Eigen vermogen	3.041.324	3.444.882
2.2	Voorzieningen	531.309	543.673
2.4	Kortlopende schulden	553.992	554.906
Totaal passiva		4.126.625	4.543.460

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2020

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.	Baten			
3.1	Rijksbijdrage OCW	6.735.147	6.233.000	6.590.598
3.2	Overige overheidsbijdragen	34.992	19.297	37.828
3.5	Overige baten	93.670	66.945	161.693
	Totaal baten	6.863.809	6.319.242	6.790.120
4.	Lasten			
4.1	Personeelslasten	5.761.185	4.870.295	5.223.886
4.2	Afschrijvingen	381.420	351.976	414.572
4.3	Huisvestingslasten	406.255	402.087	362.288
4.4	Overige lasten	718.212	761.065	704.080
	Totaal lasten	7.267.072	6.385.423	6.704.826
	Saldo baten en lasten	403.263-	66.180-	85.294
5	Financiële baten en lasten	294-	1.500	1.359
	Netto resultaat	403.558-	64.680-	86.653

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	403.263-	85.294
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	356.353	414.572
- Mutaties voorzieningen	12.364-	7.293-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	17.379-	84.237-
- Kortlopende schulden	914-	45.530
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	77.567-	453.866
Ontvangen interest	81	1.359
Betaalde interest	243-	-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	77.729-	455.225
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen materiële vaste activa	654.596-	108.135-
(Des)investeringen financiële vaste activa	124.868	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	529.728-	108.135-
Mutatie liquide middelen	607.458-	347.090
Beginstand liquide middelen	2.470.079	2.122.988
Mutatie liquide middelen	607.458-	347.090
Eindstand liquide middelen	1.862.621	2.470.078

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit. Het bestuur heeft daarin de effecten van de corona pandemie meegewogen en komt op basis van die afweging niet tot een andere conclusie.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De kosten van groot onderhoud worden in de jaarrekening verwerkt middels een voorziening groot onderhoud. De grondslagen zijn opgenomen onder de grondslagbeschrijving van voorzieningen.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 25% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 13% van de aanschafwaarde
- Vervoermiddelen 13% van de aanschafwaarde

Schattingswijziging

Per 1 augustus 2020 hebben de scholen 08NT De Bron en 09MP De Fontein hun intrek genomen in een nieuw schoolgebouw. Voor de activa welke niet werd meegenomen naar het nieuwe gebouw is daarom in 2019 de afschrijvingstermijn herzien. De resterende boekwaarde per 1-1-2019 wordt afgeschreven over de resterende levensduur van 19 maanden. In 2019 heeft dit geleid tot een aanvullende last van €81.098,- en in 2020 van €47.350,-.

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaats is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalisatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 87,6% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2020

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2019	Afschrijvingen tot en met 31 december 2019	Boekwaarde per 31 december 2019	Mutaties 2020				Aanschaf- waarde per 31 december 2020	Afschrijvingen tot en met 31 december 2020	Boekwaarde per 31 december 2020
				Investeringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	143.670	63.739-	79.931	65.049	1.500-	7.670-	1.500	207.220	69.909-	137.310
1.2.2 Inventaris en apparatuur	3.900.104	2.652.029-	1.248.075	573.358	-586.288	308.241-	561.221	3.887.174	2.399.049-	1.488.125
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	751.342	581.104-	170.238	49.242	53.902-	40.442-	53.902	746.682	567.644-	179.039
1.2.4 MVA in uitvoering en vooruitbetaling en	7.986	-	7.986	0	7.986-	-	-	0	-	0
Materiële vaste activa	4.803.103	3.296.872-	1.506.230	687.649	649.677-	356.353-	616.624	4.841.076	3.036.602-	1.804.474

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

Per 1 augustus 2020 hebben de scholen 08NT De Bron en 09MP De Fontein gezamenlijk hun intrek genomen in een nieuw schoolgebouw.

De activa welke niet is meegenomen naar het nieuwe gebouw is in 2020 gedesinvesteerd. Voor de activa waarvan bij het opstellen van de jaarrekening 2019 reeds bekend was dat deze niet zou worden meegenomen, zijn in 2019 en 2020 aanvullende afschrijvingen geboekt. In 2020 is daarnaast tevens besloten tot vervanging van het meubilair. Dit heeft in 2020 geleid tot een boekverlies van circa € 25.000.

1.5 Vorderingen

		31 december 2020	31 december 2019
1.5.1	Debiteuren	16.492	4.080
1.5.2	Vorderingen OCW	291.658	273.297
	De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit o.a. de personele lumpsum.		
1.5.6	Overige overheden	19.899	756
	<i>Vervangingsfonds</i>	-	9.701
	<i>Overige overlopende activa</i>	<u>131.481</u>	<u>154.316</u>
1.5.8	Overlopende activa	131.481	164.017
	Totaal Vorderingen	<u>459.530</u>	<u>442.150</u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.6 Effecten

	Boekwaarde per 31 december 2019	Mutaties 2019			Boekwaarde per 31 december 2020
		Investerings	Des- investerings	Resultaat	
1.6.1	Aandelen	-	-	-	-
1.6.2	Obligaties	125.000	-	125.000-	-
1.6.3	Overige effecten	-	-	-	-
		<u>125.000</u>	<u>-</u>	<u>125.000-</u>	<u>-</u>

1.7 Liquide middelen

		31 december 2020	31 december 2019
1.7.1	Kasmiddelen	392	1.011
1.7.2	Banken	<u>1.862.229</u>	<u>2.469.068</u>
		<u>1.862.621</u>	<u>2.470.079</u>

2.1 Eigen vermogen

		Boekwaarde per 31 december 2019	Mutaties 2020		Boekwaarde per 31 december 2020
			Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1	Algemene reserve	1.600.787	398.148-	-	1.202.639
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	1.844.095	5.410-	-	1.838.684
		3.444.882	403.558-	-	3.041.324

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

2.2 Voorzieningen

		Mutaties 2020				Boekwaarde per 31 december 2020	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Boekwaarde per 31 december 2019	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1	Personeel	64.177	40.684	14.165-	-	90.696	4.339	86.357
	<i>Jubilea</i>	64.177	8.683	14.165-	-	58.695	4.339	54.356
	<i>Duurzame inzetbaarheid</i>	-	32.001	-	-	32.001	-	32.001
2.2.3	Overige voorzieningen	479.496	66.450	105.333-	-	440.613	21.902	418.711
	<i>Onderhoud</i>	479.496	66.450	105.333-	-	440.613	21.902	418.711
		543.673	107.134	119.498-	-	531.309	26.241	505.068

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2020	31 december 2019
2.4.3	Crediteuren	63.634	82.179
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	182.662	166.522
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	11.530	26.141
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	194.192	192.663
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	61.221	61.535
2.4.9	Overige kortlopende schulden	4.530	789
2.4.10.4	<i>Vooruitontvangen termijnen OCW niet geoormerkt</i>	49.500	28.875
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	152.995	147.360
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	27.921	41.506
2.4.10	Totaal overlopende passiva	230.416	217.741
Totaal kortlopende schulden		553.992	554.906

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

CBS De Boustien is sinds april 2015 gehuisvest in De Brede School te Westereen. Daarvoor wordt maandelijks een gebruiksvergoeding betaald voor onbepaalde tijd. In 2020 bedroeg deze vergoeding € 86.636.

Voor huur van een ruimte voor het stafbureau is een contract afgesloten met Stichting Arlanta tot en met 31 augustus 2022. De kosten zijn € 7.000 per jaar.

Per 1 augustus heeft de Sprankeling een nieuw gebouw, in eigendom van Campus Damwâld, in gebruik genomen. De kosten zijn € 98.739 per jaar.

Met Vitesse Schoonmaakbedrijf is een contract afgesloten voor onbepaalde tijd. De kosten bedragen in 2020 € 54.204.

Met DVEP is een contract afgesloten voor energie. Dit contract eindigt op 31-12-2025. De kosten in 2020 waren circa € 48.564.

Het contract met BNP Paribas Leasing Solutions loopt tot en met 29-02-2024 voor € 37.387 per jaar.

Met Schildersbedrijf Loonstra is een intentieovereenkomst afgesloten voor schilderwerk met bijhorende onderhoudswerkzaamheden van 2016 t/m 2025 voor een totaalbedrag van € 105.492, waarvan nog ca. € 18.654 te besteden is van 2021 t/m 2025.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2020	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Subsidie zij-instroom 2020			20.000	20.000	X	-
Subsidie doorstroomprogramma po-vo			99.000	49.500	-	X
Subsidie extra ondersteuning leerlingen na thuisonderwijs tijdens coronacrisis/inhaal- en ondersteuningsprogramma 20-21			100.800	100.800	X	-
			<u>219.800</u>	<u>170.300</u>		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2019	Lasten t/m 2019	Stand begin 2020	Ontvangen in 2020	Lasten in 2020	Te verrekenen 31-12-20
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2019	Lasten t/m 2019	Stand begin 2020	Ontvangen in 2020	Lasten in 2020	Stand ultimo 2020
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	6.106.943	5.729.384	6.048.333
3.1.1.2	Niet geoormerkte subsidies	319.620	204.143	241.534
	Totaal rijksbijdragen via OCW	6.426.562	5.933.527	6.289.867
3.1.3.3	Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	308.585	299.473	300.731
	Totaal rijksbijdragen	6.735.147	6.233.000	6.590.598

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	-	-	1.815
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	34.992	19.297	36.013
		34.992	19.297	37.828

3.5 Overige baten

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
3.5.1	Verhuur	16.322	15.470	18.668
3.5.5	Ouderbijdragen	23.234	49.925	70.907
3.5.6	Overig	54.114	1.550	72.118
		93.670	66.945	161.693

4.1 Personele lasten

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.1.1.1	<i>Bruto lonen en salarissen</i>	3.620.976	3.427.360	3.293.609
4.1.1.2	<i>Sociale lasten</i>	681.150	644.728	809.811
4.1.1.3	<i>Pensioenlasten</i>	537.336	508.604	528.843
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	4.839.462	4.580.693	4.632.262
4.1.2.1	<i>Dotaties personele voorzieningen</i>	40.684	5.000	18.239
4.1.2.2	<i>Personeel niet in loondienst</i>	535.044	67.724	409.204
4.1.2.3	<i>Overig</i>	183.733	132.378	126.139
4.1.2.4	<i>Scholing/opleiding</i>	175.896	104.500	188.376
4.1.2	Overige personele lasten	935.357	309.602	741.957
4.1.3	Af: Uitkeringen	13.633-	20.000-	150.334-
		5.761.185	4.870.295	5.223.886

Realisatie 2020	Realisatie 2019
--------------------	--------------------

Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)

66

64

4.2 Afschrijvingen

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.2.2.1	Gebouwen	7.670	6.552	7.113
4.2.2.2	Inventaris en apparatuur	308.241	300.114	365.254
4.2.2.3	Overige materiële vaste activa	3.462	3.462	1.741
4.2.2.4	Onderwijsleerpakket	36.980	41.847	40.464
		356.353	351.976	414.572
	Boekresultaat desinvesteringen	25.067		-
		381.420	351.976	414.572

4.3 Huisvestingslasten

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.3.1	Huur	134.329	154.816	91.238
4.3.3	Onderhoud	24.073	24.651	22.786
4.3.4	Water en energie	75.401	60.485	78.368
4.3.5	Schoonmaakkosten	90.111	69.025	76.945
4.3.6	Heffingen	9.935	8.310	9.319
4.3.7	Dotaties overige onderhoudsvoorzieningen	66.450	78.150	77.926
4.3.8	Overige huisvestingslasten	5.956	6.650	5.706
		406.255	402.087	362.288

4.4**Overige lasten**

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	325.379	299.955	306.971
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	<i>7.903</i>	<i>5.350</i>	<i>7.758</i>
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	<i>179.912</i>	<i>162.265</i>	<i>176.903</i>
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	187.815	167.615	184.661
4.4.4	Overig	205.018	293.495	212.448
		<u>718.212</u>	<u>761.065</u>	<u>704.080</u>

Uitsplitsing

4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	<u>6.201</u>		<u>6.367</u>
	Accountantslasten	<u>6.201</u>		<u>6.367</u>

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5**Financiële baten en lasten**

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
5.1	Rentebaten	81	1.500	1.359
5.3	Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	132-	-	-
5.5	Rentelasten	243-	-	-
		<u>294-</u>	<u>1.500</u>	<u>1.359</u>

A.1.7**Overzicht verbonden partijen****Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)**

Naam	Juridische		Code activiteit
	vorm	Statutaire zetel	
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland	Stichting	Gemeente Leeuwarden	4
Stichting Brede School De Westereen	Stichting	De Westereen, Gemeente Dantumadiel	3
Stichting Campus Damwâld	Stichting	Gemeente Dantumadiel	3

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling B van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2020 een bezoldigingsmaximum van € 132.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	6

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Gegevens 2020	G. van Tol													
Functiegegevens	Directeur bestuurder													
Aanvang en einde functievervulling 2020	1/1-31/12													
Omvang dienstverband in FTE	0,8													
Dienstbetrekking?	ja													
Bezoldiging														
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	79.519													
Beloningen betaalbaar op termijn	13.184													
<i>Subtotaal</i>	<i>92.703</i>													
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	105.600													
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag														
Bezoldiging	92.703													
Bedrag van de overschrijding														
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan														
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling														
Gegevens 2019														
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1-31/12													
Omvang dienstverband 2019 in FTE	0,8													
Dienstbetrekking?	ja													
Bezoldiging														
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	70.175													
Beloningen betaalbaar op termijn	12.403													
<i>Subtotaal</i>	<i>82.578</i>													
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	101.600													
Totaal bezoldiging 2019	82.578													

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie											
W. van der Kooi	Voorzitter bestuur											
R. Hekstra	Lid bestuur 1/1-15/6											
E.J. de Vries	Lid bestuur 15/6-31/12											
S. Postma	Lid bestuur											
B. Damstra-Hoekstra	Lid bestuur											

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 398.148- wordt onttrokken aan de algemene reserve
- € 5.410- wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

- G. van Tol

Toezichthouder:

- W. van der Kooi

- E.J. de Vries

- S. Postma

- B. Damstra-Hoekstra

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41039
Naam instelling	Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel
KvK-nummer	1083323
Statutaire zetel	Gemeente Dantumadiel
Adres	Altenastreek 66
Postadres	Postbus 203
Postcode	9100 AE
Plaats	Dokkum
Telefoon	0519-221702
E-mailadres	directie@pcbodantumadiel.nl
Website	www.pcbodantumadiel.nl
Contactpersoon	G. van Tol
Telefoon	0519-221702
E-mailadres	directie@pcbodantumadiel.nl

BRIN-nummers	05NJ	De Wynroas
	06SN	De Tarissing
	06TC	De Wel
	07JE	De Boustien
	09MP	De Sprankeling
	10YS	De Frissel

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de algemene ledenvergadering van Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel te gemeente Dantumadiel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs in de gemeente Dantumadiel zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en het bestuur voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. De directeur-bestuurder is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol 2020.

In dit kader is de directeur-bestuurder tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 15 april 2021

Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA